

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST - PUBLICATION NO. VBH 7732

PanORAMA

MĚSÍČNÍ REVUE

LISTOPAD 1986 \$1.80

5

1. 10. - Poplach v austrál. státě NSW: některé z dáreků mateřského mléka infikovány virem AIDS... "Špiónážní" handlování USA - SSSR nikoli bez krčení ramen: výměna sov. agenta za amer. novináře nebezpečným příkladem...

2. 10. - Austral. ministr zahraničí ne právě ve své kůži, když přebírá seznam 40 válečných zločinců, údajně se skrývajících mezi klokany: Simon Wiesenthal Centre slibuje v dárkovém balení dalších 150 jmen... Pachatel neúspěšného pokusu o atentát na indického min. předsedu dopaden s kartáčkem na zuby v kapse: prozradil se, bídný agent...

3. 10. - Etnická televize v Austrálii definitivně spolknuta těžkopádným kolosem ABC: SBS od ledna bude pod firmou ABC 1, zatímco dnešní ABC si přidá dvojku... Prý největší blamáž Reaganovy politické kariéry: americký senát navzdory jeho vetu prosazuje sankce proti Jižní Africe...

4. 10. - Přerozdělením majetku 20 procent relativně bohatých Australanů by bylo možné dát zdarma domy všem, kdo si nenechají ruce prací a jen s plechovkou piva leží na pláži, vymysleli austral. laboristé...

5. 10. - Statistický Australan vypije za rok 115 litrů piva, zatímco mléka jen 102 litrů... Disident dr. J. Orlov, 62, po letech věznění a vyhnání opouští SSSR, ač nikdy nechtěl emigrovat...

6. 10. - Zvláštní právní služba pro domorodce označena austral. policií za diskriminaci ostatního obyvatelstva... Řetěz sovětských průšvihů pokračuje: tentokrát se potápí ponorka i s nukleární výzbrojí, nic se samozřejmě neděje...

7. 10. - Opět austral. policie: nyní s návrhem referenda o znovuzavedení trestu smrti... Devět komunistických pohlavářů popraveno v Indonésii 15 let po rozsudku...

8. 10. - Sděleno, že v austrál. letadlech někteří pasažéři provádějí striptýz, obtěžují ženský a fackují mužský personál, ničí sedadla a dokonce zkoušejí otevřít dveře za letu: Austrálie jinak vcelku civilizovaná země...

9. 10. - Políbek Velkého Bratra, připravovaný austral. občanský průkaz, přinese s sebou pokuty až \$ 20,000 pro ty, kdo se budou bránit kontrole nad svým soukromím... Příprava setkání Reagan - Gorbáčov naráží na hrůzný zjištění: na ostrově už 70 let zakázáno pít pivo...

10. 10. - SSSR rozhodnut za jakoukoli cenu získat právo užívat přístavy některého z ostrůvků v jižním Pacifiku... Reagan a Gorbáčov přijíždějí na Island nejspíš v kufru s vlastním pivem...

11. 10. - V Austrálii vychází publikace s recepty, jak účinně válčit proti militantním odborům... Maďarský lékař prodal na Západ na 5000 lidských mozků...

12. 10. - Melbournský lékařský tým, provádějící experimenty s lidskými zárodky, hrozí odchodem do zámorí, nezmění-li se nevládní zákony státu Victoria... Královna na návštěvě v kom. Číně: cesta prázdnými ulicemi, když miliardu Číňanů soudruzi kamsi skryli...

13. 10. - Přední pařížský módní návrhář varuje v Sydney: móda je jen pro mladé, po čtyřicítce už hodně opatrně... Krach jednání Reagan - Gorbáčov na Islandu: kdo komu skočil na špek propagandy...?

14. 10. - Šílená jízda ukradeného vojenského tanku končí na sydneyjském Harbour Bridge: zloděj umírá s prostřelenou hlavou... Spisovatel E. Wiesel, který jako dítě prožil peklo koncentráků, laureátem Nobelovy ceny míru...

15. 10. - Levici jinak milý indický min. předseda Gándi se s pohrdáním vyjadřuje o australských domorodcích: do čeho tím šlápnul, příliš nevonnělo... Pistoli ráže 7.65

páchá sebevraždu druhá manželka P. Picassa...

16. 10. - Veřejná sbírka pro mladou ženu, krutě zohavenou výstřelem do obličeje, vynáší 204,000 dolarů: pachatel má šanci vylézt z kriminálu za 4.5 roku... Z vrcholu Sochy Svobody přímo do náruče amer. policie skáče 25letý austral. parašutista...

17. 10. - Barcelona bude pořadatelem OH 1992: pět milionů dolarů, investovaných austral. Brisbane do kampaň, je v čudu...

18. 10. - Austral. vláda se opět utěšuje názorem, že pravděpodobnost teroristických útoků minimální: nu, abychom se nedivil... Sov. špión G. Zacharov, nedávno vrácený do SSSR, prý při výsleších FBI "zpíval jako pták": za to těžko bude Leninova cena...

19. 10. - Sydneyská policie přes víkend dostává stovku telefonických upozornění na fyzické útoky proti homosexuálům: AIDS a zase AIDS... Za 9 měsíců prý v SSSR poklesl prodej lihovin o 40 proc., čímž se předešlo 100,000 úmrtím: bohaté to ovšem vynahradí Černobyl...

20. 10. - Militantní feministky okupují prostor před parlamentem v Canbeře a sápu se na každého muže v dohledu, poslanci včetně: jak jinak by si sáhly na chlapy

21. 10. - L. Murphy, austral. kontroverzní politik i soudce, umírá na rakovinu... Na 130 Australanů úpí v cizích kriminálech, když se nechali k ostudě celé země lapit od cizáků...

22. 10. - V Melbourne 65letá jeptiška chycena bez platného řidičáku a s 0.178 promile alkoholu v krvi, třiapůlkrát povolený limit... USA vypovídají dalších 55 pracovníků sov. zastupitelství: SSSR vyhazuje 5 US diplomatů a popravuje údajného amerického špióna...

23. 10. - Inflace v Austrálii 8.9 proc.: "nejdražším" městem Sydney, "nejlevnějším" Darwin... Podle amer. lékařů alkohol prevencí před mrtvicí: žel, pouze užívali v malém množství, jinak riziko čtyřikrát zvyšuje...

24. 10. - Západoaustral. premiér Burke navrhuje zdvojnásobit příjem přistěhovalců, aby bylo možné osídlit odlehlejší oblasti kontinentu... Jordánek Hindawi, který chtěl vyhodit do povětří izraelské letadlo i se svou těhotnou milenkou, dostává v Londýně 45 let basy...

25. 10. - Jihoaustral. premiér Bannon označuje za národní tragédii loupež tří Gauguinových obrazů ze státní sbírky... Lidožroutský diktátor Bokassa, v jehož lednicích objeveno lidské maso, se nečekaně vrací do Středoafrické republiky, aby byl zatčen hned na letišti: jaksi nepostřehl, že v nepřítomnosti odsouzen k smrti...

26. 10. - Drama na Velké ceně Austrálie: defekt na pneumatice maří naděje N. Mansella na titul mistra světa F 1... Británie a USA vyzývají k sancím proti Sýrii, jež byla v pozadí pokusu o zničení izraelského letadla...

27. 10. - Konference strany ALP ve Victorii vyzývá k dekriminálizaci užívání marihuány... Horolezec R. Messner sděluje, že se přiblížil "sněžnému muži" na 10 metrů.

28. 10. - Návrh zrušit austral. Severní území a rozdělit je mezi sousední státy... M. Gorbáčov se prý obává vzniku "východního NATO": USA, Japonsko, Jižní Korea...

29. 10. - Býv. min. předseda Whitlam napadá současnou austral. vládu, že povolila vyšetřovat soudce Murphyho... Na amer. vojenských základnách se prý kradou zbraně za miliardy dolarů, tvrdí senátor Wilson...

30. 10. - Pravděpodobně se formuje nová střešní organizace austral. levice: bojovní odbojáři, moudří akademici a část přistěhovalců... Zástupci Mezinár. červeného kříže opouštějí Jižní Afriku...

31. 10. - Austral. vysokoškolské učitelé hrozí stávkou na protest proti možným změnám systému univerzitního vzdělávání... Východoněmecký profesor typicky východoněmecky odhaluje, že AIDS byl uměle vyroben v amerických vojenských laboratořích: klacek se vždycky najde...

Zdá se, že atom je na řadě: budou mu nadávat, strkat do něj, kopat, až ho vypudí. Nebude pak nic, než jedna velká díra. Protože i protiatomový demonstrant se skládá z atomů, ať se mu to líbí nebo ne. Podaří-li se tedy atomy vystrkat, vykopat či odejdu-li kamsi o své vůli otráveně, nebudou už ani protiatomoví demonstranti. Nebudou transparenty, sprejové nápisy po čerstvě omítnutých zdech, nebudou stanové tábory vřesťáckých, nepřítelů žen s mastnými vlasy před branami kasáren, jichž se policisté - nejde-li jinak - dotýkají se sebezapřením a zjevnou nechutí.

Úvodník (který není úvodníkem)

A bude klid. Velké, božské ticho a velká, černá díra. Žel, nebude ani víno ze sklípků jižní Austrálie, abychom si je nalili, zaklonili hlavu v křesle a plně vychutnali to mohutné a velebné NIC. A ještě jednou - žel: zdá se, že ani my už nebudeme.

Tak nějak to musí dopadnout, dojde-li bezatomové knutí jednou svého cíle. Co jiného může sledovat vyhlášovatel tzv. bezatomových oblastí, jimiž se už Austrálie hemží, mžítka před očima? Z atomů složení ctihoďní konšelé vztýčují stále nové a nové cedule /složené taky z atomů, jistěže/, tvrdící smrtelně vážně, že za nimi není ani jeden atom. A demonstranti jdají, osoby údajně pohlaví ženského s mastnými vlasy se objímají, zasazen další smrtící úder nenáviděnému nepříteli, a hybají hrozit a syčet někam jinam, kde dosud není cedule.

Zvedá se prst: hrajeme si se slovíčky, blbneme. Nejde o voloviny, ale o věci vážné. Ať se zdá, že při demonstracích /tu proti stavbě letiště, tu proti stavbě přehrad, tu proti stavbě dálnice, tu proti kácení pralesa, tu proti čemukoli/, tedy včetně atomu/ vidět stále stejně tváře, stále stejné univerzálně naštvané výrazy, až to medle vypadá profesionálně, dostane se nám poučen, že náš dojem je pouhý klam: znevažuje zdravé rozhořčení lidí, probouzejících se mas. Je nutno změnit svět! A vyřešení konšelé, neseni vlnou sehraného skandování, už mažou se štafličkami, ceduličkou, už mažou s kladívkem a hřebíkem.

Svět lze měnit buď tvůrčím úsilím nebo destrukcí. Ponechme stranou, zda k lepšímu či horšímu; na tom se nikdo s nikým nikdy neshodne. Každopádně první způsob je navenek nepřítelů okázalý, zdoluhavý a netěšící se posornosti televizních kamer a kromě jiných nepříjemností, s ním spojených, znamená vstávat ráno do práce. Oznánil-li úmysl od zítřka natírat všechny ploty v okolí, nepochybně tím svět aspoň trochu změní, ale nedostanu se do novín. Do novin se zato dostanu, vyspím-li se ráno dorůžova a pak někam hodím šutrem.

Vyhlášovatel tzv. bezatomových písem za skandování potulného, vysoce mobilního a dobře zorganizovaného davu, je jednou z největších absurdit té naší zvláštní doby: pojem v jádru nesmyslný, nicméně podrobení se klíčnému tlaku se zdá být nevyhnutelné, ať se to kdekomu v duši protiví.

Nabízí se únikový a pohodlný závěr, že vlastně o nic nejde. Atomu je to putna. V užším smyslu /přestože nápisy hovoří všeobecně/ nestratí se - zaplať-pánbu - ani nukleární medicína, provozovaná třeba v Melbourne dvacet metrů za nápisem, tvrdícím, že tam po níčem takovém není ani stopy; že tomu tak není, ocení i každý z demonstrantů, začne-li se jeho lékař tvrdit strašně vážně. A ujištěním, že v tom či onom předměstí neskrývá nikdo vodíkovou pumu ve spíži /což nakonec není jistě docela/, nukleární zbraně ze světa nezmizí; nehledě na to, ať jsme tím nadšeni nebo ne, právě díky jim máme jakýs takýs, byť hodně divný mír.

Ale jak se zbavit dojmů, že tady vůbec nejde o atom?

Asi bychom shodili ze schodů každého, kdo by nám navrhoval; abychom chodili prosit svého australského souseda o jeho výtisk denního tisku, až si ho přečte. Takřikajíc, fackovala by nás hanba: nevylezli jsme přece z džungle, máme nějakou kulturní tradici a národní hrdost, těch pár šupů nás nezabije. Leč kupodivu co nám připadá absurdní ve vztahu k australskému okolí a australskému tisku s vysokým nákladem, pro který nějaký ten předplatitel neznamená vlastně nic, už ne každému z nás připadá být tak docela absurdní ve vztahu k exilovému tisku, pro jehož existenci každá dušička má cenu zlata... Mít dobrý časopis na druhém konci světa, časopis ve své řeči, to je přece nejlepší doklad kulturní úrovně naší komunity. A dvacet dolarů na celý rok je opravdu pár šupů, nic víc... Chceme dál dělat časopis, který bude nejen ke čtení, ale současně bude i levný. Proto prosíme naše předplatitele: ukazujte náš časopis přátelům, propagujte jej, za to vřelý dík, ale nedávejte jej čist nikomu PRAVIDELNĚ, pokud si jej ten někdo může sám předplatit. Tady je hranice mezi čechákovstvím, slovákovstvím na jedné a češtvím a slovenstvím na druhé straně. Mezi trapnou vychytralostí a národní hrdostí. A my přece nejsme Čecháčkové a Slováčkové, ale Češi a Slováci, ne?

PO UZÁVĚRCE...PO UZÁVĚRCE...PO UZÁVĚRCE...PO UZÁVĚRCE

V mnoha městech Austrálie, na Novém Zélandu, PNG stejně jako jinde ve světě si krajané připomněli výročí vzniku Čs. republiky. Například v Melbourne delegace Čechů a Slováků položila k hrobu Neznámého vojína kytice květů a při té příležitosti nad metropolí státu Victoria vlál čs. prapor. Mnozí krajané se poté zúčastnili kulturního programu v Nár. domě. ★ Charta 77 ve svém sdělení č. 29/86 žádá čs. parlament, aby "v duchu lidskosti a evropských zvyklostí" novelizoval příslušné zákony s cílem zamezit brutálním akcím čs. pohraničnicků. Podnětem byl incident na hranici se záp. Německem, o němž informujeme na str. 11. ★ V Budapešti, Berlíně, Praze a Varšavě bylo vydáno prohlášení, připomínající maďarské povstání před 30 roky. Za čs. stranu je podepsali mnozí představitelé Charty 77. ★ Pětašedesátku v Londýně oslavil Jaroslav Drobný, legendární čs. tenista i hokejista.

Panoráma

CZECHOSLOVAK PANORAMA

Vydává Czechoslovak Panorama pro Čechy a Slováky v Tichomolí i krajany jinde ve světě. Řídí redakční kruh Panorámy. Zodpovědný redaktor Jiří Hođaš. Tisk Newprinters Pty. Ltd.

Redakce: 36 Kassey St., Doncaster, Vic. 3108, Austrálie.
Telefon: Melbourne 03/ 948-9803 (vešer)

Podepsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá námitky proti přetiskování původních materiálů Panorámy jinými exilovými časopisy, bude-li připomenut pramen a autor, pokud je uveden.

Cena jednotlivého výtisku v Austrálii \$ 1.50.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i zámoří na odstřížku ve druhé polovině časopisu.

PANORAMA vychází každý měsíc.

Snímek na obálce: Pavel ŠINDELAR

Marxe za pačesy

aneb IDEOLOGICKY OŠEJETNÉ POČÍNÁNÍ PRACUJÍCÍHO LIDU

Tolik let nás učili marxismus-leninismus, učení všech učení, my tedy poslouchali na půl ucha, poslouchání předstívali, takže mezi námi moc expertů nebude. Nicméně něco bychom umět měli. Právě marně dumám nad problémem, škoda, že tu není po ruce Karel Marx, přitáhnout si ho za pačesy. Nebo aspoň Vladimír Iljič-pohládit či poplesknout po pleši.

V časopise ZÁPAD /číslo 1,2, ročník 1986/ jsem lamentoval o některém počínání australského pracujícího lidu. Od jedné velechytré našinkyně tam od protinožců, protinožkyň, dostávám výtečné dopisy. Též do nich vkládá novinové výstřižky. Proto jsem se i dozvěděl, že dělníci na stavbě v blízkosti sydneyského Chinatownu vyslovili námitky proti dráždění svých nozder z čínských kuchyň. Spíš vůně než pachy, spíš reakce libé než nelibé. Proč tedy námitka proti libosti? Protestuji, co si to dovoluujete, slečno, být tak krásná?

V případě slečny protest snad na místě, nebyla-li povolná k ukojení chťiče. Ale v případě čínských restaurací k naplnění kulinárního záměru třeba jen platné měny. A té, jejího zvýšení, a právě z tohoto důvodu se australští budovatelé domáhali. Vůně pod nosem násobí chuti, měli by dostat přidáno, musí dostat přidáno k těchto chutí ukojování.

Nu dobrá, *alienation* - odcizení, k zodpovězení této otázky netřeba Karla z Trevíru tahat za vousy. Že ale kapitalisté, vykořisťovatelé by byli tak pitomí či ochablí a platili, podvolili se? Tohle že v podmínkách nemilosrdně se zotřujícího třídního boje?

Svět, jak známo, je rozdělen na dvě půlky, na světlo a tmu, půlky dělí nevyhnutelná historická barikáda. Jenže přes barikády již delší dobu jezdí různé povozy. Nedávno v Číně filmován velikánský opus a tisíce domorodců si přišlo k penězům v roli statistiků. Nedostalo se ovšem na každého, vždyť Číňanů je miliarda. Lépe ovšem pobírat valuty za pouhé pobíhání, mihnouti se v historickém hávu, než budovat socialismus za pár šestáků. Zaměstnanci jedné továrny si tuto trpkost vyřešili: vznesli důrazný požadavek, ba poslali i účet na náhradu škody, způsobené vzrušením, pomyšlením nad natáčením díla v jejich několikakilometrové blízkosti.

VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem
Daša, Liša a Zuzana
/mluvíme česky a slovensky/

"Inu, přece, imperialismus - poslední zahnívajících fází kapitalismu, vždyť už to tvrdím skoro sto let," vykl by Vladimír Iljič vleze za sklem. Jen ať ti zazobání, zahnívajících platí.

Dobrá, tak já vám klasici předhodím něco jiného, byť nadále čínského. Před několika málo týdny jsem se vrátil z delšího pobytu v oné nejpočetnější zemi. Někteří pracující se tam tedy mohou přetřhnout, zle většina se pohybuje, zejména v úřadech, dost zpomaleným tempem. Ve státem vlastněném letohrádku jsme za noc platili víc, než si domorodec vydělá za měsíc. Šest roztomilých domorodkyň u dveří četlo *comics*, a naše prostora večer stále neuklizená. Noční portýr si krátil nudu několika hodinovým telefonováním, spíš vykřikováním do polohluchoho sluchátka. Tím též krátil hostům možnost spánku. Stížností, protesty ignoroval. Zaběhl jsem za manažerem, osobou velmi ochotnou, leč bezmocnou. V Číně lid zvítězil, zavedl si tzv. QU FAN WAN - "železnou mísu rýže," socio-ekonomické jistoty, definitivu, máme to na beton, jsme nevyhoditelní. A až umřu, potomek zdědí nejen mé svršky, ale i mé zaměstnání. V USA se k luxusně placeným, uniemi kontrolovaným korytům, například elektrikářským, dostávají vesměs jen příbuzní příbuzných.

Stejně tedy mravy v socialismu a kapitalismu? Kapitalisté hořekují, že už to tak dál nejde, nepůjde. Socialisté se už pokouší o řešení. V přístavním městě Qingdao /kde si kdysi Němci vypěstovali koloniální enklávu, a proto se tam dodnes vaří nejlepší pivo v celkové zemi/ právě vyhazují z některých továren onu železnou mísu - a tím i železné okovy na chodidlech hospodářského pokroku. Lenochy propouštět, pracanty pořádně odměňovat. Platy některých pilnáčků se již ztrojnásobily, tvrdí týdeník TIME /6. října 1986./

Pravte klasici, je to socialistický pokrok či úpadek? Je kapitalistický pokrokem či úpadkem americký systém ESOP - *Employee Stock Ownership Plan* či-li Zaměstnanecký plán vlastnictví akcií? Vykořisťované masy se stávají vykořisťovateli sebe samých. Třídní sebehana, zrada proroků či realizace jejich vizí? V sedmdesátých letech na systém ESOP přešlo, zčásti či zcela, několik set podniků, od výrobců pohlednic po spoluúčastníky na horečném zbrojení. Soustružnickou továrnu South Bend Lathe v Indianě vlastní jejich 440 zaměstnanců do poslední šroubku. S přechodem na sebevykořisťování produktivita a profit notně vzrostly. Dělníci spoluvlastníci kádrují zájemce o zaměstnání za účelem preventivního vymýcení lajdáků.

Stát, kapitalistické **spřežení**, není proti.

Je někdo proti?

Dělnické unie jsou. Odboráři se bouří. Budou-li vlastnit výrobní prostředky, jakže by pak uplatnili právo stávkovat? Právo na menší námahu a větší odměnu? Co prémie kvůli pachu z čínských kuchyní?

Kolektiv v Indianě je jedinou velikou brigádou socialistické práce. Rudoprávní duchové by zde třeba našli inspiraci k sepsání klasické, socialisticko-realistické ody. V Československu je dělník vlastníkem výrobních prostředků už dvě generace a budovatelským úsilím zmíněného typu se ještě nepřetrhl.

Pozor, pozor, v pravidle je výjimka. Zaveslujeme koňe k našim rodným suchozemským břehům, na Zlínsko,

tedy do kraje jak Klementa Gottwalda, tak Tomáše Bati. Inu, přece JZD Agrokombinát Slušovice, není dnes známějšího a úspěšnějšího kolchozu v zemi. Kolchozníci nejenom okopávají zeminu či dojí skot, oni se věnují velice košaté přidružené výrobě - automobilovému závodění, například. Mají vlatní dostihovou dráhu. Montují mikropočítače. Jezedáci výrobci kompjútrů; jak by se asi vyjádřil nedávno zpopelněný Julius Duriš?

O Slušovicích se již v zemi zpívají písně, ale stranic -ká a státní media spíš meditovala, než aby masově sdělovala: mají že co dělat s pionýry nebo s hrobaři vědeckého socialismu?

Pak ale udeřil Gorbačov, s novým koštětem se smí, ba i musí do některých zanedbaných koutů. SSSR náš vzor ovšem, ozvalo se i *Rudé právo* ve své weekendové příloze *Haló sobota* 30.srpna 1986 dlouhým interview s předsedou tohoto supernovátorského agrokombinátu Slušovice. Jmenuje se Ing. František Čuba, CSc., akademický titul před i za neelegantním jménem. Navíc je nositelem Řádu práce. Ba i celé JZD je nositelem, nositelkou téhož vyznamenání.

Politicky se zasloužilší předseďa Čuba správně, chytře a informativně odpovídal na otázky, takže se čtenáři například dozvěděli:

JZD obhospodařuje 6,000 hektarů, má 3,000 členů, z toho 963 štedoškoláků, 352 vysokoškoláků a 17 kandidátů věd. S nimi tedy nikoli příliš k úklidu do chléva. " Máme vlastní výzkumné, vývojové a experimentální útvary, samostatnou informační soustavu, psychologické a sociologické pracoviště," svěřil se předseďa.

"Vypadá to, jako by si u vás všichni byli rovni,

a to bez ohledu na funkce a místa, jaká zastávají," děsí se novinářský tazatel, a čím víc se ptá, víc se dozvídá: že například toto JZD ponechává na lidech, kdy chtějí pracovat - "projevuje jim důvěru a zároveň ukazujeme ostatním, že nad nikým nemusí stát nějaký dráb nebo hrozba nějaké sankce."

A *Rudé právo*, poté co připustilo, že toto družstvo "dosahuje mimořádných hospodářských výsledků," nicméně velkými písmeny v podtitulku píše: "Je jejich hospodaření vůbec regulérní, ... neodporují metody řízení, jaké praktikují, socialistickým zásadám?"

K fundamentální otázce se *Rudé právo*, vrátilo v téže weekendové příloze 27.září. Uveřejnilo úryvky ze čtenářských dopisů. Někteří by rádi dali Slušovice za vzor celému československému hospodářství, víc však redaktorů vybrali hlasy podezíravé. Agronomka ze Žlutic si postěžovala, že se při návštěvě Slušovic nedozvěděla, jak že dosahují 70 centů obilí z hektaru. Doktor z Brna má jiné námítky: "Předseda družstva pracuje 12 hodin denně a pokládá to za zásluhu. Totéž činí jeho bratr, který má rovněž v JZD význačnou funkci. Podle mne je to nedostatek v řízení." Jiný brněnský občan správně tvrdí a vytýká, že ve Slušovicích se "aktivita vymyká normalitě," a domáhá se "provedení hloubkové revize,"

Mnoho hloubkových revizí již provedeno a Slušovice dosud neutopilo. Myslí skáču z kontinentu na kontinent. V americké Minnesotě řádila předlouhá jateční stávka. V Austrálii za našeho pobytu se na severu konalo něco podobného. V československou soudruzi staromylci se zlobí na novoty s vervou odborářských předáků v kapitalismu. Tak vlastně obrovitá je ona barikáda dělící dva světy? Odpovědi nenacházím ideologických velikánů, natož u malíků.

✱

Panoráma děkuje spisovateli O. Ulčovi za milý dopis a srdečně ho vítá mezi své spolupracovníky. Na žádost časopisu Reportér otiskujeme toto sdělení: Časopis REPORTÉR vydá v prosinci 1986, nejpozději v lednu 1987, samostatně prodejnou ročenku (lepenou brožuru formátu A5), o jejíž náplň se postaral známý Ota Ulč tématem pro čs. exil obzvláště zajímavým. Název: MY A ONI ... O podrobný obsah si napište na adresu: REPORTÉR, Poštách 1737, 8048 ZÜRICH (Schweiz/Switzerland). Všem zájemcům bude zaslán zdarma.

...

+++ Mikuláš Huba, člen činohry Slovenského národního divadla, zemřel 12. října ve věku 66 let.

+++ Koncem listopadu přijede na týdenní návštěvu do Austrálie papež Jan Pavel II. Kromě velkých měst navštíví i domorodé rezervace. Na ekumenických slavnostech se s ním setkají nejen katolíci, ale i zástupci jiných křesťanských a nekřesťanských církví, vítání jsou i ateisté - a vůbec všichni.

+++ V době, kdy jsem si připomínali 30. výročí krvavého potlačení povstání maďarského lidu, náměstek maďarské gulášové socialistické vlády navštívil Austrálii za účelem prohloubení obchodních styků.

+++ Čs. exilové organizace ve Vídni ostře protestovaly u rakouské vlády proti uvádění televizního filmu o vídeňských Čechách, který je nestaví do historicky právě nejlepšího světla a zcela pomíjí jejich ohromný podíl na všestranném rozkvětu města.

+++ Počet lidí, starších 60 let, se v Austrálii během příštích 35 let více než zdvojnásobí. Jedním z prostředků pro ulehčení ekonomických důsledků je přistěhovalec-tví: Austrálie preferuje mladé lidi se šancí dobrého pracovního uplatnění.

+++ Paměti sov. disidenta A. Sacharova, jejichž části bylo několikrát zabaveny KGB, se přece jen podařilo pro-pasovat na Západ. Měly by vyjít příští rok.

**PRACUJTE
S BARVAMI**

**NÁTĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

**THE PAINT SPOT
STORES**

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$21.90**

FITZROY
166 Gertrude St.
FOOTSCRAY
27 Paisley St.
SPRINGVALE
353 Springvale Rd.
WINDSOR
30 Chapel St.

Miloš ONDŘÁŠEK

Kdo objevil pátý kontinent ?

Ať již tomu věříte nebo ne, cesta k objevu země, ve které nyní žijeme, vede do Prahy. V oddělení rukopisů a starých tisků Státní knihovny ČR našli nedávno malý spis, vlastně leták, který patřil pražské Lobkovicke knihovně. Tento starý tisk má deset stránek a nese název: Relace pana Petra Fernandese de Quir, španělského hejtmana, předložený Jeho španělskému královskému Veličenstvu o nově nalezeném čtvrtém dílu světa, který se dosud na mapách či zobrazeních jmenuje Terra Australis incognita, a o bohatství, úrodnosti atd. těchto zemí. Dále se zde oznamuje, že jde o německý překlad španělského tisku, vydaného s povolením královské rady v Pamploně, a že jej roku 1611 vydal v Augšpurku Chrysostom Dabertzhofer.

Zcela náhodou jsem se dozvěděl, že v roce 1973 vydalo španělské ministerstvo zahraničních věcí publikaci, která referuje o originálu Quirósova spisku a snaží se dokázat, že objevení Austrálie není dílem Nizozemců /zejména Abela Tasmana, který v polovině 17. století objevil dnešní Tasmánii na jih od pobřeží Austrálie/, tím méně pak Angličanů, z nich v druhé polovině 17. století se k jejím břehům dostal William Dampier a po roce 1770 James Cook, který stanovil, jak vlastně australský kontinent vypadá. Podle publikace španělského min.zahr.věcí byl objevitelem Quirós a původním názvem jím objevené země byla Austrálie a nikoli Austrálie.

O tom, že na jižní polokouli je nějaká pevnina, byli kosmografové přesvědčeni od té doby, co se prosazoval názor, že země má sférickou podobu. K tomu docházelo od 4. století, i když si ve středověku nemohli představit, jak protinožci vlastně chodí a jak se k nim přes rovník, oblast nesnesitelného vedra, dostat. Portugalci ale v 15. století rovník podél západoafrických břehů překročili a touha přistát u břehů bájně země v jižních mořích zesílila.

Kartografové zobrazili zemi zvanou Terra incognita na medailonech i prvních mapách. Od první poloviny 16. století byla již zahájena každoroční plavba "manských galeonů" z mexického Acapulca na Filipíny, představující dlouhý jediný zdroj čínské hedvábí. Za toto zboží se muselo platit, ale peruánské a mexické doly měly dost stříbra. Styk s Filipínami se ovšem dál přes severní část Tichého oceánu, což bylo zdlouhavé a náročné jak na peníze, tak lidské životy. O tom svědčí i první popisy plavby přes Pacifik, které po roce 1680 podali naši krajané - čeští jezuité vyslaní k misijní činnosti na Filipínách a Marianách. O tři sta let později jsem se zde setkal se slovenskými misionáři.

V roce 1567 se španělští plavci vydali z Peru na průzkum a kapitán Alvara de Mendana se dostal až k Salamounovým ostrovům, v letech 1590-1598 zde byl znovu a s lodivodem Quirósem dosáhli souostroví Markéz. Pedro Fernández de Quirós - již jako velitel - vyplul z peruánského přístavu Gallao v roce 1605 znovu a i když se nedostal o mnoho dále než s Mendanou, v zálivu Vera Cruz na Nových Hebridách /dnes Vanuatu/ vyhlásil, že celá Austrálie čili země Svatého ducha až k pólu je majetkem španělské koruny a že se má jmenovat na počest Filipa III. Habsburského, čili pocházejícího z domu rakouského - Casa de Austria, Austrálie. Pak vyslal s jednou lodí Luise Véleze de Torrès dál k západu - svědectvím je Torrérova úžina mezi severní Austrálií a papuo - novoguinejským pobřežím. Quirós

se pro nemoc vrátil do Španělska a bombardoval pak Filipa III. žádostmi o půl miliónu dukátů a tisíc mužů, aby se mohl do Austrálie vrátit a kolonizovat ji. Madrid nebyl zřejmě s jeho agitací spokojen, prostředky mu poskytnuty nebyly a dokonce bylo nařízeno, aby Quirós odevzdal všechny písemnosti, týkající se jiho-mořských cest.

Přesto, že Quirós nebyl v milosti u madridského královského dvora, někdo se dostal k jeho deníkům a spisům a odevzdal spisek, o kterém jsem se zmínil v úvodu, tiskaři v Pamploně a ten jej v roce 1609 vytiskl - "se souhlasem královské rady" asi neodpovídalo pravdě a navíc tiskář zkrátil či zkomolil jméno Quiróse na de Quir. A toto jméno pak figurovalo na pozdějších vydání v překladech do italštiny, němčiny, holandštiny, latiny a nakonec angličtiny v roce 1617. Je tedy možné, že spisek znal i James Cook a obsažené informace využil při svých plavbách.

Pro Čechy, žijící nyní v Austrálii, je tato zpráva pikantní. A Palacký by mohl být spokojen, pokládal rakouský trůn za jedinou vrchnost schopnou vládnout potomkům Praotce Čecha. Jestliže Quirósova dedikace nově objevené země k počtě koruny rakouské je platná, pak vlastně naše domovské právo je v Austrálii nepochybné a naturalizační požadavky jsou křivdou. Ale vedení tohoto sporu již nechám poddaným krále Ječmínka.

+++ V rozhovoru pro rakouský Kurier kardinál Tomášek uvedl, že někteří členové KSČ dávají své děti křtít, přestože to má nemilé důsledky pro celou rodinu.

+++ Janu Hájkovi, synovi někdejšího čs. ministra zahraničních věcí, bylo povoleno se vystěhovat do Norska, kde bude studovat architekturu.

+++ Necelým třem čtvrtinám uprchlíků z Československa je v Rakousku přiznáno právo azylu. Zbývajícím síce nehrozí deportace jako třeba ve Švýcarsku, ovšem podmínky jejich existence jsou poněkud komplikované.

+++ Jako pachatelé brutální loupežné vraždy na bratislavské ubytovně byli dopadeni dva mladí Vietnamci.

+++ U krádeže osobního auta Audi, k níž došlo v Praze 5, uvádí pražská kriminálka odhadní cenu 500,000 /!/. korun.

+++ V Čechách jsou tři nudistické pláže, požeňmané stranou a vládou: na Šeberáku v Praze, na přehradě v Plzni a v Brandýse nad Labem.

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, přijďte na právní poradnu!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

SONDA DO DUŠE AMERICKÉ POLICIE

Kojak někdy nelže

V závěru rozhovoru v srpnové Panorámě s Ivanem KOLARÍKEM, poradcem policie státu Victoria pro etnické záležitosti jsme si slíbili, že si brzy něco povíme o jeho pobytu u policejních sborů v USA, Kanadě, Velké Británii a Německu. Ivan - jak si pravidelní čtenáři našeho časopisu jistě vzpomenu - vykonal studijní cestu v rámci Churchillova stipendia, jehož získání bylo mimořádným úspěchem.

Tedy - Ivan Kolařík je zpátky v Austrálii. Bohatší o vzácné zkušenosti i dramatické zážitky, při nichž - naštěstí - gangsterským střelám dokázal uhnout... Ale nepředbíhejme.

Kromě vysokých policejních funkcionářů Ivana v USA přijal i guvernér státu New York. Šlo o neformální setkání, dost typické pro americký přístup k věcem okolo: pan guvernér se omluvil za propoceně tričko, protože zrovna házel na koš basketbalovým míčem.

"Taková nějaká větší uvolněnost ve vztazích mezi lidmi... Do určité míry to může být mylný dojem, protože pocit jisté ležérnosti vyvolává už americká angličtina. Ale něco na tom je doopravdy; třeba v Los Angeles policisté oslovovali svého šéfa 'Jim', tedy křestním jménem. To by v Austrálii nešlo, tady se používá 'sir' nebo 'boss' či hodnost..."

Ivan se při studijním pobytu ve všech čtyřech státech dvou světadílů zajímal především o otázky, které jsou ve vztahu k jeho funkci v rámci policie státu Victoria: o metody policejního výcviku vzhledem k etnické problematice, o postup v případě projevů rasismu, o boj proti orientálním kriminálním gangům a konečně o způsoby, jak se představitelé etnických menšin získávají pro službu u policie.

Povíme si dnes něco o Ivanových poznatcích z USA a Kanady; na evropskou část jeho cesty se podíváme zase jindy.

- Tedy vítěj doma v Austrálii, Ivane... Jsi rád, že už máš tu anabázi za sebou?

"Jo a ne. Na jedné straně to bylo neuvěřitelně zajímavé, prožil jsem na vlastní kůži situace, jaké jinak člověk zná jen z amerických kriminálních filmů, poznal jsem vynikající lidi... na druhé straně ovšem, když člověk vidí, s jak palčivými problémy třeba v USA policie bojuje, tak si říká, zaplaťpámbu že Austrálie je

pofád tak trochu vesnice, pozadu v tomhle směru, i když jinak na náš dost venkovský styl života často nadáváme."

- Šlo ti někdy o život?

"Nechci nic dramatizovat... Ale faktem je, že jsem se s americkými policisty několikrát dostal do situací, kdy se střílelo..."

- Než se k tomu dostaneme, asi řekni především, jaká je vlastně americká policie...

"Velmi profesionální, to je nejsilnější dojem. V mnohem všude stejná, přitom všude trochu jiná. V USA je totiž asi 70,000 různých policejních sborů, z toho jde hlavně kolem. Ve shodě s americkou tradicí každá vesnička může mít svého šerifa a tedy i vlastní policii. Starosta má přitom právo kohokoli od policie vyrazit, včetně šéfa. Je to zajímavý doklad americké svobody, na druhé straně to ovšem někdy způsobuje nemalý binec. Zejména když nějaký zločinec prchá přes území, kde se střetávají zájmy různých policejních sborů."

- To znamená, že ani tvou cestu nemohl připravit nikdo "shora". Jak tě přijímali?

"Fantasticky. Trasu jsem si stanovil sám a všechno předem vykořisťoval. Někdy jsem ve svých představách i trochu šlápl vedle, Američané mi ale vždy rádi poradili. Například když jsem si sám našel ubytování v jednom hollywoodském hotelu. Netušil jsem, co Hollywood je doopravdy, že to je vlastně nalezištec velice podivných existencí, místo s ohromnými problémy, viděno policejními očima. Šel jsem se tak po příjezdu projít kolem hotelu, trochu jsem fotografoval, a v recepci lomili rukama - vy jste dobrodruh, říkali, sám chodit po ulicích, navíc s fotoaparátem! Pak jsem našel vzkaz australského policisty, který byl v Los Angeles službě - a bydlel ve stejném hotelu několik dnů přede mnou. Všechno zabeďni a nevycházej, psal mi, mně tady stříleli do okna! A američtí policisté, když se dozvěděli, kde spím, ihned řekli, tak to ne, tam by se ti mohlo něco nepříjemného stát, a hned mi zařídili ubytování na dostatečně bezpečnějším místě..."

- Proč ses jich tedy nezeptal už v dopise, kde hledat nocleh?

"Ne že bych to nezkoušel... Ale třeba z New Yorku mi odpověděli, že ať se nezlobím, ale že poskytnout takové doporučení by bylo proti policejní etice. Oni se totiž strašně bojí, aby je nikdo nemohl podezřívát z korupce. Pokud jde o New York, policie tam svého času neměla nejlepší jméno, vyměnili dokonce vedení a nyní dělají maximum, aby se ani v náznaku nedostali do souvislosti s jakýmkoli obchodními zájmy."

- Co je největším vnitřním problémem amerických policejních sborů?

"Snad je to zvláštní paradox, k němuž dochází jako k reakci na někdejší křivdy vůči černochům. Snaha po jejich nápravě jde totiž do podivného extrému. Prakticky všude mají soudem určené kvóty, které říkají, kolik procent policistů musí být černé pleti či jihoamerického původu. Například v Chicagu je to 35 procent. Tohle v jádru dobře míněné úsilí o odstranění historických nespravedlností vede ovšem v praxi ke snižování standartu, neboť se především musí vyhovět číslům, pak teprve jde o kvalitu. Navíc totéž platí i při povyšování. Stane se tedy, že bílého policistu, který slouží patnáct roků, při postupu přeskočí černoch, který je u sboru třeba jen pět let. Pozoruhodné je, že ani mnozí černochi nad

Pokračování na další straně

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček,
na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny
a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEINLAND P.A.)

tím nejásají: nikdo jim totiž na rovinu neřekne, zda je povýšili kvůli profesionálním kvalitám či jen barvě kůže."

- *Bílí policisté nepochybně prskají.*

"Prskají. Ale spíš jen někde v hospodě, po straně. Když jsme společně zaskočili na pivo, všichni si trpce na tuhle práci stěžovali. Ale skoro nikdo se neodvážil nic říci veřejně, protože by se na něho sesypali ze všech stran, že je rasista."

- *Jak jsou na tom ostatní etnické skupiny?*

"Tady pozor. My v Austrálii když mluvíme o etnických skupinách, máme na mysli každého, kdo se narodil v zámoří. Ne tak v USA. Tam když mluví o etnických menšinách, myslí právě jen na černochy a Jihoameričany. Češi, Poláci, Ukrajinci... to jsou pro ně bílí Američané, takže nemají žádné zvláštní výhody."

- *Tedy si přistěhovalci příliš nepovažují...*

"Ale kdepak. To by byl veliký omyl, tvrdit něco takového. Právě naopak - jen pro ně nechystají nějaké extra-vuřty. Jinak dnes a denně oceňují, co přistěhovalci udělali pro Ameriku. Bylo to vidět třeba při oslavách sta let Sochy Svobody - děkovalo se oficiálně i neoficiálně, dokonce i pomocí nápisů ve výlohách obchodů. A přistěhovalci se současně velice ztotožňují s Amerikou, jsou na ni hrdí. Tam není potřeba propagovat zemi mezi vlastními občany podobnými kampaněmi, jako se někdy snažíme tady v Austrálii..."

- *A v policejní práci?*

"Jednou z věcí, které se mi nejvíc líbily, byly specializované policejní útvary pro práci mezi etnickými menšinami. V Los Angeles jsem byl na celý týden přidělen k Asian Task Force. To bylo 14 policistů, rozdělených do několika týmů-např. vietnamského, čínského, japonského, thajského a korejského. Pro tu kterou národnost vždy policisté příslušného původu, jen vrchní šéf byl běloch. Jsou to profesionálové až do morku kostí. Než je pochopíš, zdá se ti, že jsou doslova posedlí stříelnými zbraněmi. Koukal jsem zkrake jako blázen. Takový kluk, když jde domů, strčí si dvě bouchačky za opasek, přitom třetí má na noze u kotníku. A nikdy nejde z úřadu ve stejnou dobu a nikdy nejede po stejné trase. Ví, že stereotyp ho může zabít. Jeden z nich to před časem podcenil a odprásknul ho nějaký grázl, kterého kdysi zatknul..."

- *Viděl jsi je v akci?*

"Viděl. A byl to zážitek. Do té doby bych skoro věřil, že takové věci si vymýšlejí jen autoři amerických te-

Ivan Kolařík od amerických přátel jako suvenýr dostával našťásti nikoli polapené gangstery, ale služební čepice: tuhle nosí chicagští policisté, když jde doopravdy do tuhého. Foto Pavel ŠINDELAR

levizních seriálů. Vzali mě do čínské čtvrti, že mi ukáží takovou zvláštní policejní staničku, jejíž chod si financují sami Číňané. Zaparkovali jsme, jdeme kus a najednou koukám, ti dva detektivové nikde. Otočím se a vidím, jak dělají opravdu těžkou rošádu na nějaké dva mladé Vietnamce. Rozkopli jim nohy, ti dva kluci padli rukama na auta, prošacovali je a hned našli ukradené úvěrové kartičky... Při tom všem samozřejmě měli v rukou pistole. Dalí těm Vietnamcům pouta a požádali mě, abych je dovedl do auta, že se ještě mrknou kolem. Vedl jsem je asi 500 metrů..."

- *Co kolemjdoucí? Nenačdávali ti, že jím tam "zatýkáš" lidi?*

"Vůbec ne. Oni ti Číňani na chodnících jsou totiž moc rádi, že je tam policie a že je vidět. Já pak těm detektivům říkal, to tedy koukám, jdete si po ulici a najednou sbalíte dva kluky úplně najisto... A oni na to: my tady známe prakticky každou tvář. Představ si to! Jakmile vidí někoho cizího, už jdou po něm, a v 80 procentech případů se strefí do černého... Opravdu fantastická znalost lidí a prostředí."

- *Kdyby takhle zasahovala australská policie...*

"Hm... No to tedy by bylo řečí."

- *Má americká policie sklon zabíjet při zatýkání?*

"Podle mých osobních zkušeností - ne. Zažil jsem s Američany několik dost divokých situací a ačkoli vždy zasahovali nekompromisně a ostře, nikdy to nepřehnali. Třeba když jsem s nimi přes noc hlídkoval v ulicích Hollywoodu. Najednou jsme rádiem dostali informaci o přestřelce v centru města. Tak jsme rozvítli světelný maják na střeše, zapnuli sirénu a hnali se tam jako utržení od řetězu. Na místo dorazily tři další policejní vozy, byla tam už i helikoptéra... Rychlá, naprosto perfektní policejní

Obdarujte přibuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovného/..... \$ 15 v Austrálii
zámoří \$ US 10.00

Chcete-li vhodně obdarovat své sousedy, kteří také přišli ze zámoří, můžete obdržet i další publikace: "Afghans...", "Americans...", "Cornish...", "German...", "Hungarians...", "Jews...", "Lebanese...", "Poles...", "Scandinavians..." a "Spanish in Australia" - ceny těchto knih sdělíme na požádání.

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

akce. Kluci jen ze dveří auta vytrhli kvěry a už mazali dovnitř budovy, byla to nějaká herna, měl jen stačili říci, abych zůstal ve voze, neznám poměry, nejspíš bych tam něco slíznul... Ovšem jak se všechno vyvinulo, dost možná bylo větším rizikem zůstat v autě."

- Jak to?

"Vzápětí se totiž kolem policejního auta, v němž jsem já seděl, utvořila skupina černochů, kteří se koukali brozně zle a vypadali strašně podezřele. Jen jsem koukal, kdo z nich to první do mne našije... Celá policejní akce se totiž soustředila na přestřelku uvnitř, nikdo neměl čas se zabývat tím, co se děje vzadu."

- Jistě tě v tu chvíli hřdla představa, že ti *Panorama* bude věnovat nekrolog ve zvlášť vkusné úpravě.

"Neřekl bych. Naštěstí každý Čech má v sobě něco ze Švejka, tedy mne napadla spásná myšlenka: měl jsem u sebe malý magnetofon, tak jsem ho rychle vytáhl a začal do něj mluvit, jako by to byla kapesní vysílačka. A pak jsem jako poslouchal, co mi někdo říká, a zase jsem mluvil... Pak začali z herny vycházet lidi s rukama nad hlavou, policisté odzbrojili i toho, kdo přestřelku začal, podali mi do auta jeho pistoli... Já pak povídal, pánové, věděli jste o tom hodně divném hloučku tady na ulici? Oni na to - nevěděli. Co kdyby to do vás začali mydlit zezadu?, já zase. Pokrčili rameny - to by byl bač luck, to tedy jo. Tak jsem jim říkal o mém triku s magnetofonem a oni hned začali zářit, plácet mě do zad, výborně, Ivane, tím jsi je dokonale držel v šachu. Vysvětlili mi, že podsvětí se mnohem víc bojí těchto malých vysílaček než pistole: každý totiž ví, že řekne-li policista do rádia jediné slovo, že je osobně ohrožen, otevrou se rázem brány pekla. V tu ránu je tam vrtulník s auty ze širokého okolí a někomu to obvykle přijde zatraceně draho... Jindy jsem takhle šel do "housing commission flats" kde v Americe bydlí opravdu ti největší ubožáci a kriminální chátara a kam se odvážit za bílého dne je více než nebezpečné, o noci ani nemluvě, všude povaleči s číhavě zlými pohledy. A americký kolega velmi dbal na to, aby každý viděl, že má v ruce vysílačku. Když tohle vidí, povídal, skoro určitě nás nikdo nenapadne..."

- V natolik vyhrocených situacích ale musí docházet i k tragickým omylům.

"Jistě. Policejní práce na americké ulici se často řídí principem přežití nejsilnějšího. Podle mých poznatků američtí policisté vždy podezřelému dají dostatečnou šanci, aby se vzdal a nechal o sobě rozhodnout soud. Když však někdo z pravidel hry vybočí, přežije samozřejmě ten, kdo první vystřelí... Říkali mi o případu, kdy na hlídce uviděli vietnamského kluka se zbraní v ruce. Vyskočili tedy z auta a vyzvali ho, aby pistoli okamžitě odhodil. Nejenže neposlechl, ale navíc se s tou pistolí na ně otočil... Odpráskli ho. Potom se zjistilo, že ten chlapec, skoro ještě dítě, nerozuměl vůbec anglicky a ta 'pistole' byla jen věrná napodobenina, hračka... Všechny to děsně mrzelo, opravdu moc, hovořili o tom jako o velké tragédii, ale současně ani v náznaku nepřipouštěli, že by snad jednal nepřiměřeně tvrdě či ukvapeně. Namířili-li na tebe někdo na americké ulici, nemáš čas zjišťovat, zda to myslí doopravdy či zda si jenom hraje."

- Jak to vypadá v menších amerických městech?

"Třeba takový Denver je v podstatě klidná, mírumilovná končina... Ale i tam jsem zažil přestřelku, původcem byl černoch s puškou. A zase mu policisté dali šanci a opravdu se jim podařilo ho odzbrojit."

- V Chicagu na tebe jistě dýchla kriminální historie...

"V Chicagu nejde jen o historii. Zločinecké gangy jsou tam dodneška hlavním problémem. Ve městě není téměř jedna jediná zeď, která by nebyla pomalovaná nápisy..."

Počmárané zdi máme samozřejmě i v Austrálii, ale v Chicagu mají zvláštní smysl: gangy si tak navzájem předávají důležité poznatky a informace. Od policistů jsem dostal zvláštní knihu, seznam všech chicagských zločineckých organizací, má 150 stran a na každé z nich je jeden gang. Se vším všudy - specifickými zvyky, oblíbenými barvami, charakteristickými prvky tetování... A taky etnickým původem členů, pochopitelně."

- Byl tam i český gang? Přece Chicago...

"Nebyl. Žádný gang tam nemají ani Poláci či Ukrajinci, kterých je v Chicagu taky hodně. Ale to spíš vyplývá ze souvislosti, protože - jak jsem říkal - našince v USA nepovažují za zvláštní kategorii. Členy tří čtvrtin zločineckých organizací jsou ze 100 procent černoši. U zbývajících gangů se černoši prolínají s Jihoameričany a Asiaty. Bělochů je minimálně. V chicagské policii se asi 360 důstojníků věnuje výhradně boji s gangy, nedělají nic jiného."

- Ovlivňuje kriminalitu v USA poměrně snadný přístup ke střelným zbraním?

"Nepochybně ano. Například jen v Chicagu měli za rok kolem 1000 vražd... My v celém australském státě Victoria jsme jich měli asi 30. K drtivé většině mordů dochází po hádkách v rodinách; je-li po ruce nabitá pistole, pak samozřejmě... Ale jinak jsou v jednotlivých amerických státech dost velké rozdíly, pokud jde o zákonnou úpravu vlastnictví zbraní. Třeba v Los Angeles můžeš nosit cokoli, pokud je to vidět. Ale jakmile pistoli skryješ pod sakem, je to ilegální. V Los Angeles si můžeš za 650 dolarů koupit i vynikající izraelský samopal, policie se jen podívá na tvou kriminální minulost a když je všechno O.K., dá ti licenci... Ale například v New Yorku můžeš sice zbraň vlastnit a mít ji v obchodě pod pultem, doma pod polštářem či v příhrádce auta, ale nesmíš ji nosit při sobě. V Kanadě - trochu předbím - je pak zákonodárství zhruba stejné jako v Austrálii."

Dokončení na další straně

TRANSFORMATION

NUTRI-METICS

30. listopadu
14.30 hod.
SOKOLSKÝ
NÁRODNÍ DŮM,
NTH. MELBOURNE
Vstupné \$ 3

Sonia Barret
Jeny Mercucci
Elena Pirková

- Jaká je reakce americké veřejnosti na úroveň pouliční zločinnosti?

"Především musím říci jedno. Já si záměrně - snad s výjimkou Denveru - v USA vybral ukázky toho nejhoršího, co z hlediska kriminální problematiky je tam možné vidět. Nechtěl bych to generalizovat - i v Americe je spousta míst, kde se žije bezpečně a kde se lidé večer nerozpakují procházet po ulicích. Ovšem ve velkých městech, kde se koncentruje zločinnost, lidé mají značné obavy. Ti bohatší mají vlastní byty - mít svůj dům není v USA zdaleka tak běžné jako v Austrálii - a v takových obytných komplexech jsou obvykle ozbrojené stráže, placené obyvateli; ten chlapec s velikánským revolverem tě nepustí dovnitř, dokud nedostane svolení toho, koho jdeš navštívit. Jinak lidé montují na dveře složité soustavy závor a zámků, viděl jsem i kamery, které automaticky vyfotografují každého, kdo stiskne zvonek... Hlavně New York mi připadal jako tvrz. Ale na druhé straně se nezdá, že by to lidem znemožňovalo vytvořit si přijatelný životní styl. Zvykli si."

- Dá se boj americké policie s velkoměstskou zločinností vyhrát?

"Nedá."

- Myslíš, že něco podobného v budoucnu může potkat i australská velkoměsta?

"Myslím, že ne. Australská společnost se formovala v jiných historických souvislostech a taky její složení je odlišné. V USA se nyní například moc mluví o ilegálních přistěhovalcích. To je nejen ekonomický, ale i ohromný kriminologický problém. Odhaduje se, že jen v oblasti Los Angeles je na jeden milión ilegálních přistěhovalců z Mexika."

- O co se tedy americká policie snaží především ve vztahu k etnickým menšinám?

"Opravdu upřímně usiluje o zlepšení vzájemných vztahů a nalezení společného jazyka hlavně s předáky komunit. A také o získání většího počtu členů etnických komunit pro službu v policejních sborech."

- Nezdájem?

"Naopak. Spíš jde o to získávat správné lidi. Jinak všude mají velmi dlouhý pořadník uchazečů. Americká policie podle našich měřítek je totiž velmi dobře placená. Například losangeleský poručík - to je zhruba obdoba australského inspektora - má ročně 55,000 amerických dolarů, což odpovídá asi 86,000 australských dolarů. Naproti tomu inspektor tady ve Victorii má ročně zhruba 40,000 australských dolarů. Američtí policisté obvykle mohou jít do penze po 20 letech služby bez ohledu na věk, tedy třeba v pětadvaceti, a to za vynikajících finančních podmínek."

- A teď, Ivane, aspoň na skok do Kanady... Jaká je hlavní odlišnost vzhledem k USA?

"Řekl bych, že problematika, kterou se zabývá kanadská policie, je srovnatelná s tím, co máme v Austrálii. Třeba v Torontu bych úroveň pouliční zločinnosti srovnal s naší, možná je to tam mírně horší, ale každopádně ohromný rozdíl proti americkým velkoměstům. Kanadčané rádi přijímají vše pozitivní od jižních sousedů, současně se ale vehementně brání negativním vlivům. Jsou přitom velice racionální. Kanadská policie má špičkovou profesionální úroveň, úředníci jsou většinou takoví ti klasičtí gentlemani, obvykle mluví anglicky i francouzsky."

- Co je pro ně největším bolem?

"Drogy, krádeže aut, vykrádání bytů... Pokud jde o vraždy, je jejich počet podstatně nižší než v USA."

- A etnická politika kanadské policie?

"Pozitivní. Například jen v Torontu mají na policii zvláštní oddělení s 29 lidmi specializovanými na etnickou problematiku. Musíme si uvědomit, že Kanada začala s multikulturální politikou ve vztahu k menšinám dřív, než to udělala Austrálie. Ale jsou odlišnosti. Například v Kanadě mají zvláštní označení ve smyslu 'menšiny na první pohled', pod něž se zahrnují Eskymáci, Indiáni a další lidé s výrazně odlišnou barvou pleti. Když něco podobného začneš propagovat v Austrálii, budeš mít vážné problémy. A tam je to oficiálně přijatá terminologie."

- Snad pár slov o vztahu k Indiánům...

"To je opravdu zajímavý problém. Indiáni v rezervacích totiž bělochy moc rádi nevidí a příliš jim nevěří. Tedy přesný opak, než policie potřebuje. Je tedy snaha vycvičit mladé Indiány, aby se stali policisty - navrhnu je náčelníci kmenů, vláda je schválí, kluci pak jdou do policejní akademie, kde dostanou zkrácený výcvik a vrátí se do rezervací jako 'special constables'. Když chtějí, mohou si kdykoli policejní výcvik dokončit, což pak pro ně znamená vyšší plat."

- V Austrálii někteří soudci ponechávají potrestání menších přečinů, spáchaných domorodci, jejich kmenům podle domorodých zákonů... Jaké zákony platí v kanadských rezervacích?

"Kanadské."

- Nepovažují Indiáni tyhle zvláštní policisty za zrádce?

"Ne. To v Anglii..."

- Ale o Evropě, Ivane, zase jindy. Poslední otázka na závěr americké části našeho rozhovoru: jak se policisté v USA a Kanadě dívají na Austrálii?

"Všichni ohromně fandí Austrálii. Na druhé straně ale u mnoha z nich stále přetrvává dojem, že Austrálie v podstatě je rasistická země, která nepouští dovnitř jiné přistěhovalce než bělochy. Jaksi nepostřehli, že s tou 'bílou politikou' to už dávno není pravda."

Ptal se Jiří Hodač

Jihomoravský rodák a melbournský podnikatel Walter JOCKEL koncem října zveřejnil svůj velkolepý projekt: vybudování zábavního parku na ploše 8 ha asi 20 km západně od Melbourne poblíž letiště v Lavertonu. Investice 50 mil. dolarů vytvoří ojedinělou atrakci, která ročně přiláká asi milión návštěvníků. Tzv. Náměstí národů zdůrazní podíl různých etnických skupin na společenském životě Austrálie. Tradiční prostředky doplní i nejmodernější technologie včetně laserové holografie k vytváření trojrozměrných vizuálních efektů. Velká část plochy bude věnována aquatickým atrakcím - např. soustavám vodotrysků, projížďkám po umělém jezeře i vodním toku, měním svůj charakter i scénérii ve stylu Amazonky, Nilu, Mississippi a Murray. Celý projekt má být dokončen v roce 1989. /IP/

+++ Je prý dvanáct důvodů, proč Československo zůstává za světem v rozvoji cestovního ruchu, slyšeli poslanci čs. parlamentu: mimo jiné, že do věci mluví 25 různých institucí, které se těžko dohodnou. Zda je do tohoto počtu zahrnuto i ministerstvo vnitra, se v informaci bohužel neříká.

+++ Pětadvacet let kriminálu dostal v Brně J. Ludvík /32/ za vraždu taxikáře. Jeho spolupachatel R. Kr. boušek inkasoval 15 roků. Oba si najali brněnský taxík loni 29. července /povšimněte si zdlouhavosti čs. trestního řízení, případ přitom stále není ukončen/ a řidiče ubodali nedaleko Králova Pole.

Na jevišti stojí v kuželu reflektoru štihlý vousec s kytarou. Cení zuby v bělostném úsměvu do obecnstva; uhodí první akord - a začne zpívat.

Sytý mužný baryton obejme obecnstvo, mazlí se s ním, vyvolává radost, smutek, veselí, něhu, vztek a pocit pospolitosti, jednoty. Zpívá o lásce, o pitkách, o slunci a zklamání, slzách a vzdoru.

Zazní poslední akord, zpěvák opět zabývá oči jako

Moje dobrá stránka.....

FEJETON JIŘÍHO ŠÝKORY Z USA

přátelský Mefisto po řadě tleskajících obecnstva, které provolává: "Waldá" a "Matuška"....

V sále je elektrické napětí i pohoda, atmosféra přátelského večera s někým, koho máme rádi, komu rozumíme, s kým se ztotožňujeme. Je to schůzka s člověkem, který rozdá optimismus jen svou pouhou existencí. V tom, JAK zpívá, cítíme jasně, že všechno se dá překonat, že svět je nakonec dobré místo.

Tenhle zpěvák je z těch, kteří jakoby se vodili se sluncem za ruku. Zpěvák, jehož hlas zahání všechny stíny, zpěvák, jehož hlas zaplaňuje noční mýry a dodává chuti do života.

Waldemar Matuška....

Waldemar Matuška, který se rozhodl zůstat ve Spojených státech, v Americe, na Západě. Je mu 54 let. Tak jako kdysi před ním Jiří Voskovec nebo později Miloš Forman začal druhý život.

V interview v Hlasu Ameriky řekl, že jedním z důvodů, proč odešel z vlasti, bylo to, že ho kdosi udal za to, co řekl na jevišti - za což ho ochrání pořádku pokárali. V tom pokárání byla obsažena výhrůžka, že by si také už nemusel zaspívat.

Je něco příšerného v tom, že malá země v nemocném srdci Evropy téměř každých dvacet let vyštve za hranice desetitisíce lidí. Je něco pokřiveného ve společnosti, která se zabývá svých nejlepších - ať je to v kterékoli sféře života.

Jsou lidé, které máme rádi - ale to jsou lidé jako my, s jejich odchodem se jaksí dovedeme smířit. Jsou ale lidé, kteří jsou představiteli naší doby, lidé, kteří jsou naší součástí, a když odejdou oni, jakoby s nimi odešel kus našeho života.

Jestliže kdysi opustil Československo Jiří Voskovec, neodešel pouze on sám, odešla celá jeho doba, večery nad deskami V + W, celý základ českého moderního humoru - a zbyl stesk.

Jestliže po šedesátém osmém, kdy sověti změnili podmaněný čsl. stát v pouhou državu, odešli Škvorecký, Radok, Kundera, Landovský - opět, to neodešli jen oni, ale s nimi se rozplynula unáveš léta pomalu a obtížně rozkvétající kultury, která se nedala přivést na lo-parky ani za ztížených podmínek existence.

Amerika nosí své umělce na ramenou, hýždě je, ano, i rozmazluje, ale díky za takovou Ameriku. Nechtěl bych v ní žít, kdyby zakazovala točit filmy Stanley Kramerovi, skládat hudbu Leonardu Bernsteinovi, zpívat Franku Sinatraovi či malovat Andrew Wyethovi. Představa Franka Sinatra, procházejícího z nesvobodné Ameriky, je směšná, já vím, ale taková země existuje, jenže se jmenuje jinak. Je to stále ještě moje země, tak jako navždy zůstane země Arnošta Lustiga, Karla Pecky, Martiny Navrátilové, ale i všech těch dalších, vyštvaných, uvězněných, umlčených. A navždy zůstane země Waldemara Matušky, který se za více než čtvrt století své umělecké činnosti stal v Čechách pojmem.

A ta země bude s odchodem každé takové osobnosti méně a méně patřit těm, kdo ji ovládají silou, aradou, mocí a klamem. Jediné, co zůstane tímto tupým, netolerantním a zavilým, bude hanba.

Hanba, na kterou tak pečlivě strádají.

+++ Na 6776 čs. občanů podepsalo petici, v níž protestují proti návrhu zákona, projednávaného Českou národní radou, který výrazně usnadní provádění potratů. Policie zabavila několik podpisových archů, došlo k zatčení organizátorů akce, mimochodem zcela legální.

+++ V českých zemích bylo loni kladně vyřízeno 95 procent žádostí o přerušení těhotenství, což představuje 75,000 provedených potratů.

+++ Někdejší "politický uprchlík", nyní občan USA, podle RP zbit policejním obuškem a vyhoštěn ze země. V opilosti prý urazil příslušníky VB...

+++ Miloš Krupička, 35, odsouzen k trestu smrti v Ústí nad Labem: u Cínovce na Teplicku se před rokem pokusil znásilnit dvě osmnáctileté stopačky, které pak zavraždil.

+++ Nálepka "R", označující doporučené dopisy, oslavila v Československu sté narozeniny.

+++ Jak si možná ještě vzpomeneme, v prvních dnech října se v Československu chodí na vojnu: na nádraží v Povážské Bystrici se chlapci loučili s rodiči a přáteli, byli zachyceni projíždějícím vlakem, který tři osoby usmrtil a čtyři těžce zranil.

+++ Kdybychom nečetli Rudé právo, nikdy bychom se nedozvěděli o existenci jakési Společnosti australsko-československého přátelství, která v Austrálii naprosto nikoho nezajímá: přesto její předseda E. Boatswain si do Prahy zajel pro medaili, dokonce zlatou.

! Čs. - západoněmecké vztahy pod bodem mrazu, ministr zahraničí Genscher v OSN odmítl čs. kolegovi podat ruku: při pokusu dvou mladých Poláků o útěk do Německa čs. pohraniční stráž pronikla na německé území, kde po střelbě 59letého německého občana J. Dicka, kterého pak odvěkla do Československa. Muž při převozu do nemocnice zemřel. Podle německých pramenů čs. vojáci byli až 160 metrů za hraničními patníky a důchodce byl v těch místech na procházce, s Poláky neměl co dělat. Jeho tělo bylo do Německa vráceno zohavené, bez části páteře, hrudníku a žaludku, aby nebylo možné vyvodit závěry o způsobu použití zbraně čs. pohraničníky. Po ostrých německých protestech se čs. strana sice omluvila, ovšem o pět dnů později se na stejném místě střílelo znovu - po dvou vých. Němcích, kterým se však útěk zdařil. Zhruba ve stejnou dobu došlo k incidentu i na hranici s Rakouskem, kde čs. PS pronikla 35 metrů za "čáru" a odvěkla do Československa penzistu, sbírajícího houby.

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Není důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEJDŘÍV

Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či Adelaidy!

VOLEJTE MIRKA CIHELKU - TEL. /03/ 848-6980

U vyznavačů Zarathuštry

V uzoučkých uličkách prastarého perského městečka Jazdu jde život pravidelným tempem. Po ránu je v obchůdkách a řemeslnických dílnách bazaru živo. V přilehlých karavanserájích kluci už zase omývají nádherné koberce mydlovou vodou a oturbovaní mulláhové pospíchají do mešit a škol. V obytných čtvrtích je však klid. Jen děti ubíhají s placatým chlebem z pekárny a sousedky zahalené v černých čádorech tiše klábosí na prazích domů. Od jazdské mešity, pokryté hektary báječných kachlíků, to do čtvrti zoroastrických věřících není daleko. Strefit se tam však tímhle pludištěm chodeb, uliček a dvorů není snadné. Na pomoc přichází anglický mluvčí mladík. Jde kus s námi, je pilotem. Zertuje, že s ním možná zítra poletíme, ale žert jaksi nevychází. Je pilotem vojenským, na křatočkové dovolené z válečné fronty.

Jazdský chrám vyznavačů nauky proroka Zarathuštry je posazen v příjemné zahradě s fontánou a marhaníkovými stromy. Správce chrámu se nás ujímá a je viditelně potěšen zahraniční návštěvou. Jazdská skupina zoroastrických věřících je prakticky jedinou upomínkou na kdykoli slavné perské náboženství, jehož učení do určité míry ovlivnilo každého z nás. Zdá se to přehnané tvrzení? Kdo to vlastně byl Zarathuštra a v čem spočívá jeho učení?

Průměrný vzdělaný člověk patrně slyšel jméno Zarathuštra ve spojení s Nietzscheho proslulou knihou, jejíž obsah, mimochodem, by Zarathuštra přísně odsoudil. Zarathuštra /Zoroaster řec. a lat./ žil někdy na přelomu 7. stol. př.Kr. na Chorasmianském královském dvoře ve východním Íránu. Tedy zhruba řečeno, žil asi sto let po Izaiášovi a sto let před Budhou či Konfuciem / zde se rozumí onen historický Izaiáš, který napsal biblické kapitoly 1 - 40. Zbytek totiž napsal určitě někdo jiný mnohem později. / Zarathuštra vyhlásil zbrusu novou náboženskou soustavu, založenou na víře v jednoho všemohoucího Boha. Sám sepsal strašobylé kulturní písně Gáthy, které spolu s jinými pozdějšími prameny tvoří Avestu, jakési zoroastrické Písmo svaté. V Avestě se dočteme o ryzí víře v jednoho boha zvaného Ahura Mazda, o podstatě spojení těla s duší, o posmrtném životě a vzkříšení, o odplatěch v nebi, nebo v pekle, o andělských bytostech, o posledním soudu, ba i o očištění. Za osvětleného panování Achaimenovců se Zarathuštrovo učení rychle rozšířilo po obrovské perské říši. Není divu, že i Židům, právě osvobozeným z babylonského zajetí, se jeho nauka zamlouvala. Do té doby Židé totiž věřili, že po smrti je čeká jenom zasmušilý podsvětí Šeol, ve kterém přebývají duše dobrých i zlých dohromady a ze kterého není úniku. Židé tehdy převzali mnoho prvků Zarathuštrova učení a díky vlivu tohoto íránského myslitele se dnes mohou tedy nejenom Židé, ale i křesťané a mohamedáni těšit na nebeský ráj

Problémy s automobilem?

Z. R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde proto, aby Vám pomohly s mechanickými opravami všeho druhu!

Chtějte mluvit s panem Müllerem a dohovoříte se česky nebo slovensky, což oceníte zejména, pokud jste v Austrálii krátcí a ještě Vás zlobí angličtina...

913 Mt. Alexander Rd., Essendon, Vic. 3040
Telefon /03/ 379-2818

Persané a Médové na reliéfu v Persepoli, jak je zachytil fotoaparát manželů Havránkových.

nebo se bát utrpení v pekle. Katolíci převzali dokonce i ten Zarathuštrův očištěc, o kterém se přece bible vůbec nezmiňuje. Správce jazdského chrámu má radost, že víme o Avestě, Ghátách, Ahuře Mazdě i o strůjci všeho zla Ahrimanovi. S úsměvem dodává, že dokonce i ty naše snubní prsteny mají původ v zoroastrismu. Ukazuje při tom na staroperský symbol Ahury Mazdy s kroužky věrnosti, který perští králové neopomněli nechat vytesat na všechny persepolské reliéfy.

Za Artaxerxe I. se zoroastrismus stal státním náboženstvím, což víceméně přetrvalo půl tisíciletí do pádu Sasánovské říše. Žel, Zarathuštrovo učení bylo vlastně už od samého počátku przněno, komoleno a překrucováno. Největší vinu na nestoudných úpravách a pomluvách nesou Mágové, staroperská kněžská třída, která si nové náboženství nejen přivlastnila, ale také upravila podle potřeby. Tři z oněch Mágů zná dokonce jménem i každý z nás - Kašpar, Melichar a Baltazar. Filozoficky oslabené náboženství geniálního myslitele nemohlo účinně vzdorovat vpádu islámu. Po krátkodobé náboženské toleranci začali být stoupenci Zarathuštry pronásledováni. Početná skupina se tehdy rozhodla emigrovat do Přední Indie, kde přežila dodnes. Podle staré vlasti si říkají Parsové. V samotném Íránu však zoroastrismus přežil staletí jen zde, v malém Jazdu a sousedním Kermánu. Jen něco přes 20,000 věřících.

V zahradě uhašujeme žízně granátovými jablčky z chrámových mahaníků a hovoříme s "farníky". Už od pradávna Zarathuštrovi stoupenci vynikali inteligencí i pracovitostí. S oblibou se věnují obchodu a bankovníctví. Pro své bohatství nabyli značného vlivu. Snad právě proto je revoluční islámský režim Chomejního nechává na pokoji.

I zoroastrismus se však přizpůsobuje modernímu životu. Před pár lety v Jazdu dokonce i upustili od tradičního pohřbívání ve věžích, kde se těla zesnulých vystavovala na pospas dravým ptákům. Věže stojí kus za městem. Pouštní vítr fičí skrze kopule opuštěných stavení původních hrobníků. Příhodný symbol. Kdysi slavné náboženství je dnes skoro opuštěno, skoro zapomenuto a přece jeho podstata přetrvává v našem povědomí.

SVĚTOVÁ PREMIÉRA !!!

Readačce Panorámy se podařilo získat jedinečný, historický velmi cenný materiál, který dosud nikdy a nikde nebyl publikován. Má tedy na stránkách našeho časopisu světovou premiéru: jistě oceníte sílu autentické výpovědi....

1917 ? ! 1917 ? ! 1917 ? !

Co by bylo z Ruska dnes, kdyby se koncem první světové války zdářila demokratická reforma carského samodržství, kdyby země s tak ohromným potenciálem začala skutečně dělat maximum, aby ekonomicky, politicky i sociálně dohnala svět, kdyby se budoval opravdu moderní stát namísto přízračného, po zuby ozbrojeného monstra... Co my víme.

Snad bychom dnes měli na světě velmoc, spoléhající na hospodářskou a morální sílu mnohem víc než na armádu. Snad by vznikla jakási kombinace Finska, Kanady a Austrálie, ovšem s mnohem větší průmyslovou a zemědělskou výrobou, snad by vznikl systém respektující osobnost jednotlivce stejně jako práva celých národů, snad....

Docela určitě by dnes v Rusku psali latinkou, železniční vagóny by měly normální rozchod kol a v moskevských obchodech by si lidé navzájem nepouštěli litací dveře do obličeje, možná by se i zdravili s úsměvem. A jak by vypadal svět, kdyby neexistovala hrozba, jakou sovětský vojenský kolos nyní představuje? Byl by lepší? Horší? Prožívali bychom dobu mezilidské a mezistátní harmonie - nebo by se západní země, zbaveny společného strachu, požraly navzájem?

Ale už dost fantazie.

Máme před sebou prastarý sešit, jehož stránky je nutno obracet polehoučku, opatrně, protože leckde už hrozí rozpacnutím. Ten sešitek někde na dně legionářského vojenského tulumu putoval křížem krážem Ruskem ve chvílích, kdy se tam děly věci, které měly pro osudy světa význam jako předtím máloco. Člověk, který si na dřevitý papír zaznamenával své bezprostřední dojmy, byl absolutem české techniky, pak profesionálním novinářem, rakousko-uherským vojákem, dezertérem, legionářem a redaktorem vojenských novin.

Ten podivuhodný sešitek později procestoval svět v diplomatickém zavazadle, neboť jeho majitel, osobní přítel T.G. Masaryka, pracoval ve špičkových funkcích zahraniční služby mladého čs. státu. A nakonec deník skončil v Austrálii... To už ale po smrti pisatele pozoruhodných řádků, když jeho dcera se odstěhovala za rodinou, žijící v Melbourne.

Jmenoval se Stanislav KOVÁŘ, narodil se roku 1889, zemřel v jedenašedesátém roce. V roce 1917 mu bylo právě 28 let.

"Když byl v Rusku, měl už doma tři děti," vzpomene paní Eva CHRISTOVÁ: "Já už taky byla na světě... Maminka za války nedostávala od rakouského státu žádnou podporu, protože ho považovali za zrádce, přece zběhnul. Pak se táta vrátil, přivezl si legionářskou uniformu i flintu, měl i náboje, my děti si s ním tajně hrály, až se nám jednou opravdu podařilo vystřelit, to byl potom tanec... Prezident Masaryk otce poměrně brzy poslal na čs. zastupitelský úřad do Tokia. Ale právě tam u něho propukla tuberkulóza, dostal chřlenu krve, vypravil se proto do Egypta v naději, že mu pomůže suchý vzduch. Pak ho poslali na vyslancetv

Stanislav Kovář doprovází prezidenta T.G. Masaryka při jeho návštěvě Palestiny.

• •

v Londýně, tam ale dostal opět chřlenu krve a musel se vrátit do Prahy... Celá rodina se tenkrát složila, aby mohla odjet do sanatoria v Davosu. Zůstal tam rok a musím říci, že od té doby byl celkem v pořádku. Žil střídavě, nekouřil, nepil, po vešerech šel a četl, uměl německy, rusky, anglicky a francouzsky. Byli jsme dost dlouho na diplomatické misi v Alžírě, já tam maturovala, a pak ho jmenovali vyslancem v Egyptě. Tam mu ale teplé počasí přece jen vadilo, šel o návrat do Prahy a když se mu to splnilo, vypukla druhá světová válka. Celá rodina byla v Čechách, jen já zůstala v Káhiře, Němci prý se na mne neptali, asi o mně vůbec nevěděli, pracovala jsem u červeného kříže, pak jsem vedla známý módní obchod, až po válce si táta pro mne přijel... Prezident Beneš ho tehdy jmenoval generálním konzulem v Turecku, tam jsem si založila vlastní rodinu, narodila se mi dcera. To bylo taky naposled, kdy jsme s tátou někde byli..."

Paní Christová otvírá krabičku s vysokými vojenskými vyznamenáními první republiky. "Byl to zvláštní člověk," ještě dodá: "On sám třeba byl bezvěrec, přitom ale trval na tom, abychom my děti chodily do náboženství, abychom si většinou křesťanské morální zásady... Díky tátovi jsem hodně cestovala. Doprováděla jsem ho často při společenských událostech, na které jako diplomat musel chodit, osobně jsem poznala i krále, královny... Ale ze všech lidí, s nimiž jsem se setkala, byl to právě on, kdo ve mně zanechal největší dojem."

Pokračování na další straně

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové zaviný...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

Nechme tedy promluvit osmdvacetiletého legionářského důstojníka Stanislava Kováře ze stránek, zažloutlých věkem. V několika výňatcích z válečného deníku se jeho očima podívejme na chvíle v Rusku, kdy se bořil svět. Datování odpovídá tehdejšímu ruskému kalendáři, podle něhož události vyvrcholily 25. října, nikoli 7. listopadu:

13. září 1917

...Loučil se s námi i ruský důstojník, náhodou přítomný - bylo cítit z jeho slov dnešní tragédii ruského důstojníka, ruského patriota. Poslední objetí. Kde domov můj, poslední "Nazdar" a jeli jsme.

Třetího dne jsme dorazili do Borispolu. Byli umístěni do šeredných borispolských zemljank, byli zařazeni, utvořili I. rotu /taganrogskou/ 8. pluku a počal život českého dobrovolce. První dny nebyla mezi našimi lidmi nálada nejskvělejší. Mnoho pobuřoval... jistě také přechod z taganrogského blahobytu do "lágrového života". Vyneslo nám to dokonce přívlastek "bolševické roty" /také "tango roty"/. Ale pomalu se rota uklidňovala. Já sám po počátečním neklidu / z neznámé budoucnosti / byl spokojen... Celý den na vzduchu a slunci - cítil jsem se volným jako pták... Postupoval jsem "v hodnostech a důstojenstvích", měl jsem dost autority u mužstva i důstojníků, chystal jsem se organizovat zábavně-vzdělávací činnost roty na zimu, a tak ubíhal rychle týden za týdnem. Borispol, naše garnisona, bylo sice typické malorusko-židovské hnízdo, ale přec na hlavní /a jediné/ ulici "Petrovské" bylo možno povečeřet i nakoupiti všechny drobnosti.

Událostí borispolskou byla návštěva Masaryka. Bohatě "pomalované" střechy zemljank, nápisy, hudba, defilírka... Masaryk mluvil a z jeho úst zněla neočekávaná od něho slova: "Bratři - vy se musíte pomstít, ustěte se bez milosti!". Konečná defilírka děla se v průtrži mračen - ve vodě, ale šlapali jsme statečně... Byl přítomen i red. David, který v rozhovoru mi oznámil, že se v Nár. radě hovořilo o mém povolání do Kyjeva nebo Petrohradu. Já na tu zprávu vůbec nereagoval... Brzy jsme se stěhovali i my. Do Baryševky, vzdálené 26 verst a ještě většího hnízda než Borispol.

As druhého dne po našem příchodu do Baryševky byl jsem poslán jako člen deputace jednoročácké do Kyjeva s rezolucí, ve které bylo žádáno o zařazení jednoroč. dobrovolníků do důst. školy. Byli jsme ve formační komisi a u Masaryka. V hotelu Praha sešli jsme se náhodou s prof. Maxou, že mne potřebují v Petrohradě a že budu v nejbližších dnech komandován. Mne trochu zarazelo pomýšlení na úsudek mládežníků v rotě, ale při vzpomínce na dlouhé a zbytečné měsíce, proválené přes zimu v barácích, jel jsem poté asi za 14 dní rád... Nechal jsem si vystavit "maršrůtu" přes Moskvu a adieu Baryšovka. V Moskvě jsem se těšil na setkání s Mar. Alexandrovnou, ale zas marně... 26. srpna jsem byl v Petrohradě. Přihlásil jsem se v Nár. radě - zařazen do propagační redakční komise.

V. S. Masaryk
Stanislav Kovář

Podpisy prezidenta republiky a ministra zahraničí na jmenovacím dekretu z r. 1934, kterým se "úřady J. V. krále Egyptského" žádají, aby S. Kovářovi v jeho diplomatické funkci vycházely vstříc.

Přistípkuji trochu v redakci Čechoslováka a při 300 rublech měsíčně mám hlad a je mi zima. Před několika dny přišel ke mně Maxa s návrhem přejít do redakce nově zakládaného "vojenského listu" do Kyjeva...

★

19. října 1917

... Již skoro dva měsíce v Petrohradě. A nezáhalel, hodně jsem profitoval. Čtu i studuji pilně. Pracuji v redakci a propagační komisi při střídavých náladách. Člověk není nikdy spokojen... Z domova listky, poslané do Taganrogu. Bylo by to hezké vrátit se šťastně k Máji a dětem... Často chodím do divadla. Včera na Čechovově "Višňovém sadu". Do Kyjeva nepojedu, zato celá odbočka bude se stěhovat do Moskvy...

Naše české věci zdárně postupují, ale ta mizérie vojenské dohody! Přijeli Američané, byli udiveni naší prací... Nezaplátitelný Masaryk! Ale co je to všechno platno, když Rusko je "hotovo" v pravém slova smyslu... Je to k zoufání! Nešťastné Rusko - kdyby všechny národy, všechny vrstvy v národech stejně zrály a dospívaly, kolik bída a katastrof by bylo ze světa odstraněno... Není však třeba ještě tržet naději. A i když my budeme smeteni vlnou z paluby /tím ještě není řečeno, že bude potopena i loď a že se nedočká později lepších dob/, přece zůstaneme vždy klidni před národem i historií, neboť jsme stáli na svém místě...

★

27. října 1917

Říkájí tomu druhá revoluce... Prozatímní vláda arestována, Kerenský uprchl... Bolševici po krátkém odporu obsadili Zimní palác a Sovět rab., sold. a kresť. /bez kresť./ sestavil novou vládu s Leninem, Trockým a Lunačarským. Okna Zimního paláce rozstřílena - hájili je junkeři a ženský batalión / který prý byl po vzdání se znásilněn!/. Na Něvském ohně. Kolem nich vojáci, matrosové a červená garda. Na Něvě křížník Aurora. "Buržoisti" naladění velice bojovně - hlavně ženy - a projevují svou nespokojenost na malých mítincích po nárožích. Včera odhlasována nabídka demokratického míru - naivkové. Frontě slibují tříměsíční příměří. Pro koho bude fronta? Bolševici úplně izolování od ostatní demokracie - to dává naději, že se brzo provalí. Dnes po Petrohradě rozšířeny pověsti, že na Petrohrad táhnou české pluky. Jsou to zajisté jen pověsti, ale přitom naše situace zde ne příliš záviděníhodná... Samosoud na ulici, studená Něva a nebo v nejlépeším případě Petropavlovská pevnost, kde se teď tklivě shledali samoděržavní ministři s ministry revolučními, kteří je kdysi areštovali... Dnes měl odjet do Moskvy Masaryk. Došly však zprávy, že Nikolajská dráha /Petrohrad-Moskva/ rozrušena a v Moskvě nemenší bouře...

★

1. listopadu 1917

... Odjíždím do Moskvy. Přišlo to rychle. S lehkým srdcem dávám Petrohradu adieu! - Bolševický převrat ještě nelikvidován. Způsobena již celá dlouhá řada neštěstí, vražd, Kerenský s kozáky /teď jsou mu dobří! / sráží se s vojsky revolučního komitétu a červenou gardou pod Carským Selem a zdá se, že ne s velkým úspěchem. Na ulicích se stíhají, vykonávány samosoudy nad bránícími se junkery, všechny buržoazní listy zastaveny, i mnohé socialistické, po celém městě silné vojenské hlídky /u ohnů na Něvském! / a "krásná garda"... K carskoselskému a baltickému nádraží nepřetržitý proud gruzovníků s náboji. Ale přece jen zdá se, že bolševická vláda se udýchává. Petrohrad je izolován. Vyskytují se návrhy o smíření a vytvoření social. ministerstva. Kerenský je aktér a Lenin dobrodruh na če-

le s odleskem velikého tragismu Robespiera", jak se sám vyjádřil... Zdá se počátek konce...

Pověřím, zavolám izvozčíka a za hodinu odjíždím na nádraží...

6. listopadu 1917

Moskva... Pověsti o bouřích v Moskvě se plně potvrdily a daleko předčily naše představy. As o půl třetí přijeli jsme na Nikolajevské a vystupovali za hukotu děl a raktání strojních pušek a vintovek. Jak na neživějších pozicích. V Petrohradu to bylo proti tomu jen hraní. Izvozčíci nechťeli někteří na Presnu vůbec jeti, již drželi válečnou poradu, kudy, a konečně jeden mne tam zavezl za 40 rublů - a to ještě lacino! Cesta druhou třídou z Petrohradu do Moskvy stála 18 rublů! Tak jsem se dostal kvečer po několikerych prohlídkách a hledání zbraní na Presnu. V malém pokojíku sedělo as 15 ustrašných "spolupracovníků" a za předsednictví nejvíc vystrašeného dr. Straky radili se, kam zítra z Moskvy ujetí. Při tom šla vesele palba a děla houkala nedaleko našeho domu. K jídlu bylo jen trochu brambor a čaj. Situace nebyla záviděníhodná. Došly první zprávy /přes Petrohrad/ z Kyjeva o zakročení našich pluků a bylo co se obávat represálií. Já sám jsem radil nerozjíždět se z Moskvy a nabídnul jsem se, že se pokusím proniknouti druhého dne do bytu k Orsákovu, II. místopředsedovi, u něhož zároveň bydlil sekretář Markovič a měl býti i Masaryk... Přijdu k Orsákovu domu, tam srazím se s Jarkovským, moskevským Čechem, ptám se: "Kde je Masaryk?" "Šest dní už jej hledáme a nic o něm nevíme!" A vykládal celou historii, jak Masaryk přijel před týdnem s Jozífkem do Moskvy. Jel napřed do hotelu Metropol, kde se zapsal na cizí anglický pas. Začala střelba a Jozífek se zavazadly se již do hotelu nedostal. Druhého dne podařilo se mu tam proniknout, ale nenašel Masarykovo jméno /o cizím nevěděli! v hotelní knize hostů, a proto se domníval, že Masaryk tam nebydlí. Později sice bylo zjištěno, že tam přece jen jest, ale Metropol byl již ostřelován a živá duše se nedostala dovnitř ani ven... A tak tam byl Masaryk 6 dnů bez prádla, bez zavazadel, při bombardování /hotel Metropol jest jednou z budov, která nejvíce utrpěla!/. Po poledni seděl jsem s Jarkovským a Jozífkem u jedné české rodiny - náhle přítelne kdosi, pojdte k nám, Masaryk je u nás! Běžme pouze ob několik domů a v jakési knihvazárně, v maličké, temné komnatce /na posteli vrátilo nemluvně/ seděl Masaryk, vrátivši se právě z Metropolu. Šel na adresu "Dělnické organizace", kterou v hotelu dostal. S sebou přivedl jakéhosi Srba, který mu tam prokazoval různé úsluhy...

V neděli prohlížel jsem spousty natopené boji v ulicích /Kreml!/. A dnes v pondělí našel jsem dvě malinké a čistou komnaty a přestěhoval se / za 8 rublů/. I v Moskvě bolševici plně opanovali pole, ale to vše byla jen první srážka, tím ještě není poslední slovo řečeno...

V Kyjevě dva naši ubiti, 5 raněno... Zítra jede do Kyjeva Masaryk...

1. prosince 1917

Chystám se do Kyjeva - počne tam vycházeti český deník. S lítostí se budu loučit s Moskvou. Však i Kyjev má své výhody. Z domova dávno, dávno žádných zpráv... A politická situace bezútešná. Rusko plně v moci a vládě bolševiků - je to směšno i k pláči - kteří pracují nyní nejpustším terorem...

Jediná naděje ještě Ukrajina, ale slabá... Ukrajinci šli zpočátku s bolševiky, protože se jim to hodilo, nyní se již od nich odtahují... My jsme uvízli ve vzdu-

chu. A po poslední notě Wilsonově zdá se, že i sojuzníci se chystají k míru /Rakousko zachováno!/. Angličané dobyli Jeruzaléma a tedy mají zajištěn Suez - chtějí utvořit z Palestiny samostatné Království židovské. Francie bude se hojit na koloniích a Německo za Rusko může také mnohé slevit... Zdá se, že na víc než na nějakou tu autonomii to nedotáhneme...

Co se vlastně nyní v Rusku děje? Sociální revoluce? Na to nejsou poměry dozrálé /revoluce je jen rozloupnutí skořápky zralého jádra.../. Rusko sociální a ostatní Evropa při starých pořádcích? Těšit se na všesvětovou revoluci a převrat? Jest v tom všem mnoho dobrodružnosti, mnoho nesvědomitosti a mnoho přímé zločinnosti. Vůle národa? Temného, alkoholem duševně zdegenerovaného...

22. prosince 1917

Kyjev... Přijel před 10 dny. V redakci Československého deníku pro zprávy z vlasti. V žaludkových otázkách je zde proti Petrohradu a Moskvě ráj, ale kulturně - provincie...

Z domova dostal přes Taganrog řadu lístků... Je vůbec ještě nějaká Lužná na světě, je to pravda, že jsem tam kdesi s mou Májkou protloukal živobytí v radostech i žalostech... Čtvrté Vánoce už - a jsou to již poslední?

Bolševici uzavírají mír v Brestu. A naše situace na Ukrajině - ne právě nejistější asi. Masaryk píše: naším úkolem dostat se ke Spojencům, jestliže by Rusko a jednotlivé ruské státy již více nebojovaly...

20. ledna 1918

Již měsíc v Kyjevě - jak to běží. Na ulicích rachotí strojní pušky a houkají děla již 4 dny. Bijí se Ukrajinci s bolševiky. Po Petrohradě a Moskvě přišel teď Kyjev... Jasno, že Ukrajinci mají již smluvený separátní mír s Rakouskem a my že jsme tedy na Ukrajině nemožní...

A dostat se odtud? Na Don? Sotva možno. Do Francie? To už asi docela nemožno. Alespoň vzhledem k nynější situaci. Nu těšme se na nějaký šťastný východ. Zde se obrací všechno vzhůru nohama v 24 hodinách...

Tolik tedy několik úryvků z deníku, který do této chvíle nečetl nikdo mimo nejužší kruh rodiny.

Tak viděl události v Rusku na přelomu let 1917 a 1918 Stanislav Kovář, voják, novinář a krátce nato diplomat ve službách nové Československé republiky.

*anton
miron
přel
miron
je přec
zno
"Několik
"dřevy
Poznámka redakce: Abychom zachovali atmosféru sdělení, drželi jsme se věrně originálního textu i po jazykové stránce. Z toho důvodu jsme na svých místech ponechali i rusismy, které nepochybně charakterizují způsob, jak se vojáci čs. jednotek v Rusku vyjadřovali. Opravili jsme pouze pravopis některých slov, který už přelíš tahal za oči, přičemž jeho ponechání by nebylo funkční /např. Kiev, komisse atd./.*

PANORÁMA

Na Michaelerplatzu v 1. vídeňském okrese je na rohovém domě č. 3 umístěna pamětní deska, jejíž obsah zní v české překladi asi takto:

Přestože tím ohrozil vlastní život, vzepřel se dne 13. března 1848 před hradní branou kanonýr Johann Polet povelu vypálit z děla na shromážděný dav.

Existuje mnoho druhů hrdinství. Člověk šel občas v novínách o záchrane tonoucího či ohněm ohrožených malých

Jednou přišel dopis ; JINDŘICH.....

MAJÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

děti, o pilotovi, který do posledního okamžiku řídí hořící letadlo mimo obydlenou oblast, nebo o jiných hrdinských činech. Ale máloco se vyrovná statečnosti onoho řádového dělostřelce, jemuž v revolučním roce 1848 velitel rozkázal na vídeňské ulici vystřelit do neozbrojeného, bezbranného davu, a který odmítl tento rozkaz vykonat. Věděl, že ho stihne přísný trest. Možná, že se sám stal obětí stanného práva a že byl za neuposlechnutí rozkazu i zastřelen. Ale ani tato hrozba ho nepřiměla k tomu, aby se stal hromadným vrahem.

Jak často jsme v uplynulých desetiletích před soudy slyšovali výmluvy esesdeckých strážců koncentračních táborů, že za nic nemohou, že stříleli do bezbranných vězňů přece jen na příkaz svých nadřízených. Mohl tak jednat i kanonýr Johann Polet. Jenže jeho svědomí mu nedovolilo vykonat slepě rozkaz, ohrožující životy nevinných osob.

Jsou lidé, kteří se řídí heslem: nehas, co tě nepálí. I za méně nebezpečných situací. Proč také riskovat vlastní bezpečí nebo i pohodlí pro neznámé osoby, vy-

žadující pomoci? Proč si znepřítelňovat život a vyvíjet úsilí pro někoho, do koho jím nic není?

Někdy jde taková osobní nestatečnost tak daleko, že lidé útočí proti určité osobě ze skryté, chráněné pozice za ochrannou barikádou. A není polehčující okolností, že jde pouze o střelbu perem, o slovní vraždu. Většinou zůstávají tito "střelci" pro jistotu anonymní.

Oč statečnější, lidstější a mravnější byl prostý kanonýr Johann Polet, který mohl beztrestně uposlechnout rozkazu svého velitele, ale jehož osobní morálka mu to nedovolila.

NĚCO JAKO CASH

O odchodu Waldemara Matušky do USA jsme informovali v minulém čísle, dnes té skutečnosti věnujeme fejeton Jiřího Sýkory na str. 11. Nicméně není bez zajímavosti se podívat, co o tomto faktu psaly noviny v USA.

Velmi pohotové byly např. ST. PETERSBURG TIMES, které mj. citovaly výrok ředitele čs. vysílání Hlasu Ameriky P. Pecháčka, že Waldemar v Československu byl obdobou krále country J. Cashe. Noviny informovaly americké čtenáře, že Walda požádal o azyl ve městě Tampa spolu s manželkou Olgou a devítiletým synem, který byl také hned zapsán do místní školy. O. Blechová podle listu se vyjadřuje v "broken English", zatímco náš vousatý idol hovoří za pomoci tlumočnicka. Rodina se vzdala "domu, apartmá /a vozu Mercedes, jak podotkla O. Blechová - pozn. Panorámy/ a ohromné národní popularity, aby žili v motelu ze škvárových tvárnic na Gulf Boulevard v Madeira Beach." Pobyt v motelu platil čs. uprchlík, který si nepřeje být jmenován.

W. Matuška v minulosti již čtyřikrát vystupoval v Nashville /letos byl pozván mj. K. Gott - pozn. Panorámy/ a podle ředitelky festivalu Jo Walker-Meador byl výborový, protože "jinak by ho nikdo nežádal, aby přijel znovu".

+++ Podle sdělení Výboru na obranu neoprávněně stíhaných je v Zilíně podána obžaloba na ing. M. Nechalovou, u které při domovní prohlídce bylo zabaveno větší množství samizdatové literatury a jiného písemného a zvukového materiálu, údajně "hanobícího princip socialistické demokracie." Podle názoru obžaloby to tak zcela objektivně posoudil jakýsi dr. Sidor, marxisticko-leninský filozof z Prešova /pozn. redakce: nic proti Prešovu, ale.../, který figuruje jako "znalec".

+++ Ladislav Ševce z Brna, roku 1978 odsouzený na 9 let za údajný pokus únosu letadla, nevyjde z vězení v určenou dobu, protože v době výkonu trestu byl odsouzen na dalších 9 měsíců a současně přeřazen do nejtvrďší tzv. nápravně-výchovné skupiny.

+++ Petr Cibulka, signatář Charty 77 a aktivista Jazzové sekce, se vrátil z vězení 18. července. Už 11. září byl znovu vzat do vazby pro údajné neplnění podmínek tzv. ochranného dohledu. Nezdá se, že by prokuratura

vadilo, že Cibulku nikdo předtím neinformoval, jaké jsou jeho povinnosti. V minulém čísle Panorámy jsme psali o zatčení dalšího významného člena Jazzové sekce, 40letého V. Marka. Dostali jsme nyní další podrobnosti o jeho osobě: V. Marek se věnuje hudbě a východní filozofii, v roce 1978 byl dokonce pozván do Japonska za výborné umístění v soutěži znalostí japonštiny. Asijské tradice propaguje i v rockové hudbě. Chtěl uspořádat přednáškové turné po USA s námětem české neoficiální rockové hudby a inzerát, který uveřejnil v americkém New Age Journal, se stal formální záminkou jeho obvinění.

+++ Trestní stíhání probíhá proti evangelickému faráři bez státního souhlasu J. Dusovi, který si dovolil poslat kritický dopis prezidentu Husákovi.

+++ Nejvyšší soud ČSR potvrdil rozsudek krajského soudu v Č. Budějovicích ve výroku o vině, podle něhož byl J. Švestka odsouzen za podvracení republiky. Nejvyšší soud ČSR mu však současně snížil trest ze dvou let na jeden rok a zrušil rozhodnutí o následném ochranném dohledu. Odvolacímu řízení na Švestkovu žádost přiblížili mj. zástupci velvyslanectví USA, Velké Británie a Kanady.

+++ Ako informujú "Naše snahy", stála konferencia slovenských demokratických exulantov a Rada slobodného Československa a Československé združenie v Kanade predložili ministrom zahraničia USA a Kanady memorandum o maďarskej menšine na Slovensku, ktoré je zároveň odpoveďou na akcie maďarských exulantov, ktorí podávajú skreslený obraz o národnostných pomeroch na Slovensku.

SHIATSU - * - * - *

JAPONSKÁ BODOVÁ MASÁŽ / ACUPRESSURE / - SAUNA - LÉČBA SVALOVÝCH ZATVRDLIN / FIBROSITIS / - CELKOVÁ MASÁŽ...

32 Upper Piazza, Southern Cross Hotel, Exhibition St., Melbourne, telefon /03/ 654 7782

Od 10 hodin dopoledne až do 7 hodin večer

Keiko O M O T O a Luděk H O R Á K, N.D.

MUDr. Marcel PFLEGER

Nebojte se hadů

Léto se nezadržitelně blíží a s ním i čas vycházek a všelikého radování se v přírodě. Pokud se ovšem nebojíte, že vás do ztepilé /to dámy/ a nebo chrabře svalnaté / to zase páni/ dolní končetiny štípne jeden z celé řady jedovatých australských hadů.

Někde jsem kdysi četl, že strach má velké oči a že ty největší oči má strach z neznáma. Strach z neznámých australských hadů se začíná obvykle probouzet již v Evropě při čekání na odjezd do Austrálie. "Ty jsi blázen, do Austrálie nechoď, tady jsou hrozný hadi a pavouci," psala mi známá se Sydney, která je tam už rok. A že ji nad dítětem v ložnici visel táááákhle velké pavouk a že ho nakonec musili utlouci hoří, aby jím neublížil.

Pak se vám třeba stane, stejně jako se stalo mě, že čirou náhodou v městečku poblíž Traiskirchenu zajdete k místnímu fotografovi, ze kterého se vyklubá krajan z roku 68. Ten vám při přátelské debatě poskytne řadu osobních názorů na vše možné. A mj. také řadu "... kluci, do Austrálie by mě nikdo nedostal ani za zlatý peníze, pořádne si to rozmyslete, tam vás může do prdele kousnout had / citlivý čtenář promine, opravdu to tak řekl/ a je po vás jedna dvě, tam už to takhle vodskálo lidi...". K tomu se ještě přidávají historky o krokodýlech, žralocích, a jiných přírodních pohromách páteho kontinentu. A tak když nezvikláni ve svém rozhodnutí dáte odvážně život všanc a do té šíleně nebezpečné Austrálie přece jen nakonec dorazíte, trvá to obvykle pěknou řádku týdnů, než si zvyknete na to, že na vás v hostelu opravdu žádný tajpan či jiná jedovatá potvora nezaútočí a že vám při cachtání v řece Marybyrnong neukousne ruku zlý a záhudný krokodýl.

Jak to tedy je opravdu v Austrálii s hadím nebezpečím?

Osobně jsem zatím žádnou zkušenost neudělal, pokud v tomto nepočítám okamžik, ve kterém jsem stačil zahlédnout konec ocasu prchajícího hada na Phillip Island, a návštěvu hadího pavilónu v místní ZOO. Vyslechl jsem ale několik přednášek Dr. Sutherlanda, nejznámějšího australského specialisty na hady a jiné živočišné jedy, a prostudoval hromadu příslušné odborné literatury.

Dr. Sutherland mi sdělil:

- 1./Všichni australscí hadi - až na jednu dosti vzácnou výjimku - jsou velice plaší a pokud jim dáte šanci, vždy velice rychle utečou, aniž by ublížili. K tomu můj osobní poznatek z doby, kdy jsem coby lékař doprovázel přírodovědecké expedice na Balkán - hadi jsou schopni vnímat chvění půdy, a proto si znalci na vycházky do oblastí s výskytem hadů berou do ruky pořádný klacek, kterým při chůzi ťukají do země. Mimoto klacek může posloužit k likvidaci hada nebo k jeho odhození.
- 2./Hadi mají rádi vysokou trávu, křoví, spadlé listy atd., proto pokud musíte projít nepřehledným terénem, nechoďte nikdy v sandálech, vietnamských /- thongs / či bosí a v šortkách. Obujte pořádné turistické boty, které jdou nad kotníky, a vezměte si dlouhé kalhoty. Pokud budete v přírodě v noci, nechoďte nikdy bez baterky - vezměte se ji, i když jdete ven ze stanu či domu třeba jen na chvíli. Většina hadů uštknutí se stává v noci.
- 3./Mějte vždy při ruce pořádný obvaz nebo elastické obinadlo, dostatečně dlouhé, a pokud možno nechoďte nikdy sami do odlehklých míst, která lidé navštěvují jen zřídka.

4./Pokud přes všechna výše uvedená opatření dojde k uštknutí, zapomeňte na to, co jste se kdysi v Česko-slovensku učili o ošetření uštknutí hadem, načež

5./vezměte obvaz či obinadlo, okamžitě s ním pevně obtočte místo uštknutí a poté pokračujte dalšími otáčkami pod ránu / t.j. od kraje postižené končetiny / a pokračujte s plynulými otáčkami obvazu vzhůru po končetině až ji celou pěkně pevně stáhnete. Obvaz nesmí škrtit, aby ošetřená končetina zmodrala a začala bolet, avšak na druhé straně musíte dbát na to, aby obvaz byl dostatečně pevně utažený a mohl zabránit šíření jedu do krevního oběhu.

6./Postiženou končetinu poté znehybníme. Přitom postupujeme obdobně jako při znehybnování vymknutí či zlomeniny - v případě paže a ruky sátkový závěs přes krk, v případě dolní končetiny improvizovaná dlahy /stačí větve a pod./, zasahující přes klouby nad a pod místem uštknutí, pevně přivázaná na těchto místech k noze.

7./Transport do nemocnice. Pokud je nás víc a auto je blízko, postiženého do něj doneseme /i když se jedná o postižení ruky apod./ Není-li auto po ruce, jeden z nás dojde pro pomoc a další zůstane s postiženým. Pokud jsme jen sami dva, necháme po prvotním ošetření postiženého ležet v klidu na místě bez dohledu a dojdeme přivolat pomoc - zásadou je přivést pomoc k postiženému a ne postiženého k pomoci, bylo-li by to bylo spojeno s nutností jeho chůze.

Občas se lidé ptají, jaká séra si mají s sebou vzít při cestách do "hadích" oblastí. Odpověď - žádná! Tato séra jsou nejen dost drahá, ale rovněž je nutno je skladovat v ledničce, protože v horku rychle ztrácejí svoji účinnost. Použít je smí jen lékař, neboť v některých případech může jejich podání způsobit dosti závažné zdravotní komplikace, které je schopen zvládnout pouze náležitě vyškolený a vybavený odborník.

Kdyby přes všakerou opatrnost došlo k uštknutí - nepanikařte! Co nejrychleji musíte pouze přiložit kompresní obvaz / viz bod 5/ a zabránit jakékoli tělesné aktivitě postiženého. Poskytl-li jste správně první ošetření, máte zpravidla několik dalších hodin času, abyste zorganizovali odbornou pomoc. Hlavně si vše předem promyslete - jen s klidnou myslí dokážete jednat rozumně!

Od této chvíle, milí čtenáři Panorámy, jste podstatně vzdělanější ve věcech kolem hadího uštknutí než většina našich v Austrálii narozených spoluobčanů, a proto není žádný rozumný důvod, proč bychom si měli odepírat procházky jarní a letní australskou přírodou jen pro takovou malichernost, jako je velice nepravděpodobná možnost uštknutí jedovatým hadem.

PATERNOSTER MALÁ REVUE PRO UMĚNÍ A KRITIKU

vychází ve Vídni a představuje známé i méně známé autory v pravidelných rubrikách Poezie, Próza, Teorie, Divadlo, Meditace, Výtvarné umění, Literatura, Hudba...Přináší také původní překlady a interview.
PATERNOSTER - ucelený přehled o současném česko-slovenském umění!

Předplatné pro Austrálii - letecky - \$ 22 ročně.
Možno platit v hotovosti nebo šekem.
Australská administrace:
V. Adamec, 11/2 Stenhouse Ave., Brooklyn 3025
Telefon /03/ 314-9707

AUTO~rozjímání

aneb ROZHOVOR JAROSLAVA KOVÁŘÍČKA
S JAROSLAVEM KOVÁŘÍČKEM

Jaroslave, pan redaktor mne požádal, abych s tebou sepsal interview. Nemí ti trapně rozmlouvat sám se sebou?

Není, a i kdyby... Já už v životě napáchal tolik trapností, že nějaká ta navíc nehraje roli. A kdyby se mě ptal někdo jiný, dával by mi třeba hloupé otázky. Takhle si mohu blbě otázky klást sám a nevejdou s nikým ve zlé. Pročpak se ale pan redaktor o mne zajímá?"

On tě očividně ještě dobře nezná. Ví, že pracuješ v rozhlasu, a tak si třeba myslí, že jsi nějaká významná osobnost.

"To má pravdu, v rozhlasu vskutku dělám a do dějin jsem se zapsal tím, že jsem byl prvním emigrantem pracujícím v australském státním rozhlasu, aniž bych znal pořádně anglicky. Dnes už tu mluví v rádiu či televizi kdekdo, před desítky lety to ale bylo neslýchané. Jsem tedy historická postava a také už mi Australský památkový úřad připevnil na tělo památní desku. Chceš ji vidět?"

Ne, ne, nesundávej si kalhoty, dovedu si živě představit, kam ti tu pamětní desku strčili. Jak ses tu vůbec dostal k rádiu?

"Nedopatřením, jak je to v Austrálii obvyklé! V Praze jsem studoval na filozofické fakultě hudební vědu, takže kvalifikaci jsem měl. Hudba mne zajímala od útlého dětství. Můj otec byl venkovský muzikant, matka ráda zpívala, a tak se u nás doma hodně muzicírovalo. Profesionálním hráčem jsem ale nechtěl být, věděl jsem, že nemám dost talentu, abych se stal světově proslulým virtuosem a nelákala mne představa, že bych mohl skončit třeba jako hráč v opeře a hudlat potmě v orchestřišti. A také jsem byl mimořádně líný, pokud šlo o cvičení. Svého slepého učitele Pavla Kouřimů jsem běžně podváděl. Na hodinách klavíru jsem často improvizoval a tvrdil, že hraji svoje vlastní skladby. On mne brzy prokoukl a začal mne učit základům kompozice. Komponovat muziku, to se mi líbilo a líbí velice, jenže tím se člověk těžko užívá. Všichni ti Bachové, Mozartové či Dvořákové nám zanechali tolik pěkné hudby, že pro soudobého skladatele není snadné přijít s něčím důležitým. Proto jsem se rozhodl pro hudební vědu na Univerzitě Karlově. Volbou učiliště jsem poněkud upokojil i svoji matku, která toužila po tom, abych někde něco pořádně studoval. Líbilo se jí tedy, že jsem se dal na studium univerzitní, záhy mi ale začala předhazovat, že ze všeho nejvíc vyseďávám rád po nocích a kecám. Chudák moje dobrá matka, ani se nedožila toho, že mne to vyseďávání po nocích a kecání docela dobře živí v australském rádiu."

Takže jsi se vlastně na svoji rozhlasovou práci připravil studiem!

"Ale kdepak! Já studoval na univerzitě hudební vědu, a tam se školí především kritici, estetikové, historikové hudby a podobně, zkrátka ti, co o hudbě jen kecají, poněvadž nemají dost talentu, aby ji pořádně hráli. Hudební dějiny jsem studoval u Mirko Očadlíka, velkého to kecalisty o hudbě. Skladebné nauky jsem dělal u Ebena a Sommera, to bylo zajímavé. Estetiku mne učil profesor Sychra a většinu času v seminářích jsem strávil popichováním toho muže za jeho nepřeknou minulost z dob "kultu osobnosti". Psala se už léta šedesátá, a tak mi to prošlo. Na univerzitě se nás snažili učit v duchu marxismu a jelikož mi tento druh náboženství nepřišlo nikdy k srdci, nehrlozo nebez-

pečí, že by se ze mne stal významný režimní muzikolog. Jako specializaci jsem si vybral "hudbu a sdělovací prostředky", především televizi a film. To bylo něco nového, neobvyklého a přitom to nebylo něco moc protí ničemu, takže jsem neměl problémy s ideologií. Psal jsem o hudbě do časopisů a dělal různé zakázky pro televizi a film. Živil jsem se na volné noze a začal vydělávat docela pěkné peníze. Žil jsem ovšem bohémsky a ty peníze utrácel po pražských nočních podnikách, naštěstí, takže když přišli lapkové za sibiřských chladů, moc jsem jim tam toho nenechal - akorát byt na Malé Straně, chalupu v Orlických horách a kabriolet jménem Emil, který vyhrál soutěž krásy v Paříži roku 1938. Byly to pěkné doby, těch pár let před okupací. Zdálo se nám, že režim se zvolna rozpadá a já opravdu věřil na možnost návratu demokracie do Československa. Dubčekovi a jeho lidem jsem ale nedůvěřoval. Socialismus s lidskou tváří! To bylo přece zhovadilé heslo, vždyť se stačilo podívat na ty soudružské otlemené tváře, aby člověku bylo jasno, o jaký ksicht socialismu šlo. A jasno mi bylo i v srpnu 1968 při okupaci. O demokracii jsem nejen snil, ale i něco pro ni dělal. Byl jsem třeba zakládajícím členem Společnosti pro lidská práva. V srpnu jsme pár dnů vzdorovali, tiskli noviny v podzemí a i jinak projevovali nelásku k socialistickému zřízení. Jak ale přijel Dubček a spol. z Moskvy, kde podepsali kapitulaci, bylo mi zřejmé, že naděje na svobodu je v té zemi ztracena na hodně dlouho. A poněvadž jsem se soudruhy měl nepříjemných zkušeností více než dost, vzal jsem kufr, vhodil do něj dva díly hudebního slovníku a také trochu špinavého prádla, abych měl ve Vídni co dělat v začátcích emigrace."

Jak ses dostal do Austrálie?

"Letadlem. A proč? Utekl jsem jen nalahko v saku a když ve Vídni přišly první říjnové mrazíky, měl jsem dvě možnosti: koupit si zimník nebo odjet někam do teplých krajů. Volba to byla snadná - na zimník jsem neměl dost peněz."

Proč právě do Austrálie?

"Protože jsem o ní nic nevěděl. Na australském imigračním úřadě visely na zdi pěkné fotografie pláží a ještě pěknějších děvčat v bikinkách. To působilo dosti přesvědčivě. Tenkrát ovšem Austrálie přístěhovačce lákala a sháněla. Muzikology potřebujeme, říkala mi tam jedna paní, a dnes jsem si jist, že nevěděla, co je to vůbec za profesi. Kladli si jen dvě podmínky: učit se anglicky a setrvat v zemi dva roky. Bylo to nesmírně štědré a vyhovovalo mi to. Anglicky jsem neznal ani slovo a chtěl jsem se tu beztak jen ohřát. A hřeji se tu už zatraceně dlouho".

Takže tě Austrálie rázem ušarovala?

"Ale kdepak. Ani jsem se tu nemohl pořádně domluvit. Anglicky jsem neznal a Australané se česky také moc nenaučili, skoro vůbec, ne-li zcela úplně. Domluva s nimi byla těžká, ale brzy jsem zjistil, že o muzikology tu vůbec neměli zájem. Oni tu na to neměli žádné školy, takže nevěděli, o čem vedu řeč. Navíc moje znamenitá specializace byla tak mimořádná kdekoli, že jsem tu nikomu nemohl ani vysvětlit, co ta moje kvalifikace je. Začátky jsem měl purné, a tak jsem se v roce 1974 sbalil a odletěl zpět do Evropy, tady v tom blbákově jsem to už nemohl vydržet."

A co Evropa?

"Ta mne z toho všeho vyléčila. Vydržel jsem tam 5 měsíců, pak na skok do Ameriky a za půl roku jsem byl rád, že jsem tu byl zpátky. V Evropě mi totiž došlo, že začátky jsou všude těžké, že sice Austrálie blbá-

kov je, že ale i já jsem byl pěkný blbec. Člověk přece nemůže předpokládat, že na něho někde čekají s dychtivostí. Musí se dát do práce a své místo na slunci si svým úsilím vydobýt. Došlo mi, že jediné houževnatou prací mohu Australanům vysvětlit, co to znamená být českým muzikologem se specializací na hudbu a sdělovací prostředky. Stále ještě jim to vysvětluji a zdá se, že se to mnohým zamlouvá."

Tvoje cesta do rádia zdá se být dosti složitá. Stále jsi mi ale neodpověděl na otázku: Jak jsi se dostal do rádia?

"Promiň, na tu otázku jsem mohl odpovědět stručně a snadno, kdybych ovšem nebyl muzikologem. My muzikologové věci totiž záměrně komplikujeme, ono to budí zdání odbornosti. Profesionální uplatnění pro člověka s mojí kvalifikací bylo velmi omezené a jedním z mála míst, kde jsem se mohl uplatnit, byla státní rozhlasová a televizní společnost ABC. Tam mne přijali a když jsem jim vysvětlil, že má specializace je televize a film, tak mne zaměstnali v rozhlase. Jak jinak v Austrálii, že ano? Já jsem si ovšem rozhlas oblíbil. V televizi či filmu je tvůrce závislý na týmu lidí, rozhlas dává větší svobodu. Pracoval jsem několik let jako zvukař, potom jako režisér v hudební redakci. A dnes dělám i hlasatele. Všechny zkušenosti, které jsem nasbíral, se mi dnes hodí a jsem jedním z mála rozhlasových tvůrců na světě, kteří si mohou pořad nejen vymyslet, ale i natočit, ve střížně namíchat, namluvit a odvysílat. Zvukaři se se mnou nehádají, neboť vědí, že když se rozčilím, vyhodím je ze studia a za mixážní pult si sednu sám. Někdy si-

ce sním o návratu k televizi, ale vskutku jen sním. Moc mne to už neláká. Na televizi se dnes dívá kdejaký blbec, rádio - zvláště naše hudební vysílání - však poslouchají lidé převážně slušní a inteligentní. Pro takové posluchače je vskutku radostí pracovat."

Tak jsi mi toho tolik napovídal, ale moc jsme se od tebe o tvé práci nedoověděli. Je vidět, že zůstáváš muzikologem. Uvidíme, jak se bude pan redaktor tvářit. Kdyby ho napadlo znovu nahlédnout, mohl se tě zeptat znovu a vyvídat více o tvé dnešní práci v ABC?

"Můžeš. Co by ne. Jestli to ovšem Panoráma otiskne, bude záležet nejen na panu redaktorovi, ale hlavně na čtenářích. Já o sobě povídám rád, neb jsem dospěl do věku, kdy jsem pochopil, že nejapná skromnost je ptákovina. Ne, člověk by neměl zpychnout, jenže považování skromnosti za ctnost - jak mne učili v mládí - mne stálo dost let zbytečně zmařeného času. Věřím, že člověk má být sebekritický, když ale je přesvědčen, že něco ví, že něco umí, má o tom mluvit, má se chválit. Jak nás mohou přece chválit druzí, když sami nemáme pro sebe slovo chvály? V emigraci jsem neztroškotál, jak nám vždy vyhrožovali soudruzi, trochu jsem toho dokázal a profesionálně jsem přece jen uspěl. Nejsem však zdaleka jediným. Znáám kolem sebe řadu krajanů, kteří toho dokázali víc než já. Já jim ten úspěch nejen přeji, mne úspěchy druhých krajanů vždy povzbuzovaly. Jsou totiž důkazem, že jest tu možno. Záleží-li ti na tom, tak si zase někdy se mnou pohovoř. Zvol si však správnou chvíli, já totiž čas od času provedu nějakou vylomeninu a potom sám se sebou delší dobu nemluví."

+++ Specializovaný klub chovatelů australského papouška korela existuje v Československu. Podle výsledků letošní celostátní výstavy ten nejkrásnější žije v Kroměříži.

+++ Ošetřovatel dobytka zavraždil v Rimavské Sobotě družstevního pomocného zootechnika.

+++ Obrazy a sochy příslušníků SNB s ušlechtilými rysy a jejich služebních psů s ušlechtilými rysy nyní na běžícím pásu produkují absolventi pražské Akademie výtvarných umění na objednávku ministerstva vnitra.

+++ Praha si uchová tramvajovou dopravu ještě po čátekem příštího tisíciletí. Nedávno byly provedeny největší změny tras v historii; budme rádi, že jsme až v Austrálii...

+++ Rozsáhlé opravy čekají dóm sv. Alžběty v Košicích, který je největší gotickou církevní stavbou na Slovensku.

+++ I nejmodernější technologie je krátká na pražské vandaly: tramvajové jízdní řády v nových nedobytných pouzdech odolají v průměru tři týdny.

+++ Tradiční dražba ročních anglických plnokrevníků v Napajedlich: klisna Arva vylicitována na 530,000 korun.

+++ Při motoristické soutěži "Kolik vám bere?" prý vozy Škoda dosahují spotřeby kolem 2,2 l/100 km...

+++ Na 190,000 kusů nové břidlice si vyžádá rekonstrukce střechy chrám sv. Víta na Hradčanech. Na rozdíl od minulosti, kdy se přibíjela hřeby, se nyní nýtují a pájí.

+++ Zvětralé pískovcové kameny se vyměňují na Karlově mostě v Praze: veškerou povolenou technikou je kladio a majzlík, protože okolnosti vylučují použití strojů.

+++ Polygrafický průmysl je v Československu v prabidném stavu: i všemocné Rudé právo teprve nyní se připravuje na tisk ofsetem.

+++ Několik falešných amerických padesátidolarovek bylo zachyceno směnárnou v Hradci Králové.

+++ Bratislavský architekt J. Kachlík spolu s Polákem K. Domarským získal první cenu v mezinárodním konkursu na urbanistické řešení nových částí jugoslávského Bělehradu.

+++ R. Maxwell, britský tiskový magnát a "krajan", vydal anglicky projevy G. Husáka. Předpokládáme, že angličtí čtenáři spali na chodníku před knihupectvími, aby se na ně dostalo. Z nadšeného komentáře Rudého práva to lze tušit.

+++ Prvního října začaly rybářské žně v jižních Čechách: do konce listopadu bude vylověno 3200 rybníků s 12,000 tunami kaprů.

+++ Prodejnu stavebnic Lego s Dánska otevřeli v Michalské ulici v Bratislavě: dlouhé fronty na chodníku navzdory nehorázně vysokým cenám.

+++ Akupunkturu, kdysi označovanou za šarlatánství, nyní praktikuje na 500 čs. lékařů.

+++ Před 55 roky otevřela své brány pražská ZOO. Z původních 8 hektarů její rozloha vzrostla na dnešních 64 a v areálu je 2250 zvířat v 500 druzích. Mezi největší úspěchy letošního roku patří narození mláďete jelena lyrorohého, který se vyskytuje v přírodě jiho-východní Asie jen v několika kusech.

+++ Na výstavě o nebezpečí drog byly v Praze vystaveny i motiltební knížky, čímž mělo být dokázáno, k jakým strašlivým koncům mohou vést drogové závislosti.

+++ "Digitální" hodinky stále "pašeráckým" artiklem, ač na Západě už beznadějně z módy: na čs. hranici zdržení dva cizinci se 180 hodinkami a 710 bateriemi...

+++ Ještě před 10 lety byl v Československu žadatel o invalidní důchod výjimkou, dnes většina uchazečů je mezi 30 a 35 lety.

+++ M. Václavík, čs. ministr obrany, povýšen do hodnosti armádního generála.

■ LITERATURA

● knihách (nových i.)

Konečně jsem se dostal k přečtení knihy, která vzbudila nejen silnou pozornost, ale i polemiku jak mezi exilovými čtenáři, tak i recenzenty. Jde o třídílný román /spíše anti-román/ Jana Pelce "...a bude hůř - Děti rodičů, Děti ráje, Děti cest" /Index, Kolín n.R., 1985, str. 516, cena kolem Kč 15 /.

Ať již se nám to líbí či ne, Pelcova kniha tvoří mezník v české literatuře, nejen svým námětem, ale i zpracováním a vyjadřovacími prostředky. Zda je to rozhraní k pozitivnímu nebo negativnímu, si každý čtenář odpoví sám. Pavel Tigrid zařadil Děti ráje do jednoho z minulých čísel Svědectví. To je již dostatečná známka, že Pelc a nakladatel vyslovili cosi podstatného a způsobem, **ke kterému** se v českém písemnictví dosud nikdo neodhodlal. V anketě rozhlasové stanice Svobodná Evropa byl Pelc jmenován druhým nejčtenějším českým autorem v roce 1984. Ivan Svíták se dal slyšet, že v české literatuře není nic souměřitelně hroznějšího než Pelcova kniha.

Román nemá žádný plán, na kterém by byl vybudován, nemá systém, nemá gradaci, je naplněn krizemi od první do poslední stránky, není programován do dějových sledů, pokud máme na mysli konvenční literární skladbu. Jakousi výjimku v dramatickém stupňování snad tvoří nepodařený a v posledním díle úspěšný pokus o překročení čs. hranic, opuštění republiky a popis zákona džungle v italském uprchlickém táboře Latina s podmínkami na ostří nože.

První dva díly jsou do posledního puntíku tématicky zaměřeny na šestnáctileté-dvacetileté lidi na Zatecku, Podbořansku, Karlovarsku. Pelc se vyučil zámečnickem v hnědouhelném revíru a zná popisované prostředí naprosto dokonale z vlastní zkušenosti. Nepochybně sám patřil mezi "máničky". Ti se soustřeďují v románě kolem několika ústředních postav a netají se tím, že se vzepřeli rodičům, vychovatelům, zaměstnavatelům a vůbec celé společnosti. Pelcova mládež nezná hodnoty, které na ně chce přenášet starší generace, požadovanou morálku tito chlapci a děvčata pokládají za pokryteckou, falešnou a neodpovídající podmínkám současnosti. Socialistický systém takovou mládež pronásleduje, protože se tato skupina s režimem neidentifikuje, chybí jí svoboda a volnost. Je ovšem pravda, že tyto hodnoty se v knize dostávají na skluznou plochu, svoboda neznamena nedisciplinovanost, povalečství či opilství. Šestnáctiletí vidí život jinak než starší generace, nutně vzniká konflikt, starší mají v moci státní aparát, školství a oficiální kulturu a výsledek máme na dlani, konečně **známe** to z vlastní zkušenosti.

Pelcova mládež se nechce podrobit, systém ji nutně převálcuje, tak alespoň hledá zapomenutí v alkoholu, opijí se denně a do bezvědomí, pokouší se o únik pomocí halucinačních prostředků včetně vodiček na čištění skvrn, pohlavní promiskuitu pokládá za samozřejmou /snad jako protest a nikoli nevázanost/ a konečně řešení v hledání tohoto pochybného ráje, sebevraždu, přijímá jako reálnou možnost. Česká mládež nedůvěřuje domácímu politickému systému a pokouší se jej iritovat jakkoli a kdekoli. Odmítá dědičný hřích rodičů - politické pokrytectví, lidskou slabost a opojení konzumní kulturou.

Pelc všechny tyto a jiné negativní rysy implantuje do socialismu a odhaluje bolavé místo, které se totalitní brutalita pokouší utajit. Marně ovšem, máme Pelce. A tento Pelc snad ani neměl na mysli vytvořit nějaké velké a věčné literární dílo, šlo mu o silný **zá-
znam** jak myslí, žije i umírá část československé mlá-

deže, budoucnost našeho národa. To není malý úkol a mám dojem, že se mu podařil. Ukázal, jak tito chlapci a děvčata myslí, jednají, co považují za důležité a co za nicotné. **Může** to být protichůdné životnímu stylu jejich rodičů, ale nedá se nic dělat, tento generační rozpor existuje. Jestliže obsah knihy odpovídá pravdě a skupina lidí, o kterých se jedná, se vyjadřuje tak, jak reprodukuje autor, pak "...a bude hůř" muselo být napsáno tak, jak čteme. Jakékoli přikrášlení by porušilo otřesnou pravdivost a zamlžilo obraz.

Jestliže ale Pelc knihu napsal jako fikci, pak ovšem neměla být vydána. Na tuto otázku musí odpovědět svědomí spisovatele a nakladatele.

Jako na zavolanou vyšla jiná a řekl bych na Pelcovi naprosto nezávislá kniha /Albert Kyška: Šero, 68 Publishers, Toronto, 1986, str. 305/, která rozleptává teorii, že průmyslová oblast severozápadních Čech je tak specifická, že se odráží i do morality dospívající učňovské mládeže a dříve popsané degenerativní rysy jsou mladým lidem v jiné sociální stratifikaci a demokratické oblasti cizí. Zřejmě tomu tak není. Kyška vylíčil maturanty Honzu a Rudu, jak se setkali při přijímáních pohovorech na matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy a jak jim proběhne první ročník. Na koleji a ve škole se seznámí s dalšími studenty a studentkami a je ohromující, jak silně se mezi studenty tak exkluzivního studijního směru projevuje bezvýchodnost, nedostatek motivace, skepticismus a silně okleštěné perspektivy, to vše je provázeno řekl bych až patologickou náklonností k alkoholismu: "Rudova láhev ještě nebyla prázdná, ale mátožně ji zvedl, cítil se krásně opilý - už kvůli tomuhle stojí za to žít!" Kyškovo zachycení studentského života v roce 1978 je **autentické a naprosto** diametrální od zlatého věku českého studáka a výletů do jeho duše J. Žáka. Tí, mohl bych s nostalgií říci my, měli zájem o recesi. U Kyšky je to jinak, měl bych napsat, že za socialismu je to jinak, studenti trápí jejich svědomí, jak proklouznout chapadly mládežnických organizací a dokončit studia, jak odvalčit marx-leninismus, když této doktríně nejen že nevěří, ale zásadně nedůvěřují. O Dubčekovi slyšeli; bylo jim necelých osm roků, když došlo k Pražskému jaru, a zbývají jim některá čísla např. Literárních listů, Reportéra či Zahraniční literatury, zapomenutá v psacím stole zemřelého otce! A jinak pídí po Škvoreckém, Hutkovi, Krylovi, Orwellovi, o Chartě se nemohou nic konkrétního dozvědět. Neprožívají žádná velká dobrodružství a žádné zvraty, trochu se učí, trochu sportují, jsou celí žhaví po milování a ještě více po pití, jak jsem se již zmínil. Do jednoho nesouhlasí s režimem a do jednoho se mu brání ve své vnitřní uliti, však to znáte, máme to po Švejkovi: raději být pět minut zbabělej než celý život mrtvej.

Kyška napsal dobrodružnou a čtivou knížku. Odpověď na to, jak se jeho anti-hrdinové zachovají v praktickém životě, nehledal. Pokud neemigrují, bude to asi stejné jako za studií, budou přesvědčení, že režim za nic nestojí a jim nestojí za to, aby se s tím párali.

JP

! V Panorámě jsme již podrobně informovali o autobiografii Bohumila Hrabala, v níž spisovatel mj. účtuje s politickou realitou kolem. V souvislosti s knihou byl Hrabal několikrát vyslýchán čs. policií, až se nervově zhroutil a musel být převezen do nemocnice. Hrabalova autobiografie nyní vyšla v Kanadě u Škvoreckých pod názvem "Proluky" a stojí 12 kanadských dolarů.

Představení Mozartovy opery Don Giovanni ve Smetanově divadle v Praze dne 26. září bylo v pořadí již pětistým na scénách Národního divadla.

Pohřeb malíře a grafika Karla Svolinského se konal 25. září v Praze.

Smlouvy s novým vedením vídeňského Burgtheatru podepsali Pavel Kohout a Pavel Landovský. Kohout dokončil další román, píše seriál pro televizi a Burgtheatru dodá novou hru. Landovský pendluje mezi Vídní a Paříží, kde hraje ve filmovém přepisu Kunderova románu "Nesnesitelná lehkost bytí".

Bývalý člen opery Divadla J.K. Tyla Petr Strnad již pouhý měsíc po útěku z Československa nastoupil jako tenorista v divadle rakouského Klagenfurtu, když předtím vyhrál konkurs.

Ludvík Vaculík oslavil šedesátiny.

Vedoucí pražského antikvariátu ironicky komentovala nabídku jakéhosi starého muže, který nabízel k odprodání 23 pohlednic a 9 dopisů, psaných údajně Franzem Kafkou. O to větší byl šok po zjištění, že jde o pravou korespondenci: některé dopisy jsou z období těsně před spisovatelovou smrtí, na jednom z nich je dokonce poznámka matky autora "Procesu" - poslední dopis od našeho nejmilejšího Franze. Není známo, kolik majitel od antikvariátu za svůj poklad dostal. Při jiné příležitosti např. německé nakladatelství nedávno koupilo strojopis Kafkových "Dopisů otci" za ekvivalent 127,000 austrál. dolarů. Nezdá se, že starý pán učinil nabídku na nejsprávnějším místě...

"Malostranské povídky" Jana Nerudy vyšly v Německu v novém překladu s dobovými ilustracemi. Poprvé byly přeloženy do němčiny před 100 lety.

První půjčovna videokazet v Praze Na Příkopě nabízí 50 titulů, většinou starších českých filmů. Zapůjčení kazety na den přijde až na 80 korun. Při filmovém studiu Barrandov byla letos založena zvláštní skupina pro výrobu programů, vhodných pro video.

"Na Poříčí dítě křičí" - premiéru nové hry Jiřího Suchého uvedl pražský Semafor: montáž ze staropražských odrhovaček a nových textů.

Česká filharmonie za vedení V. Neumanna absolvovala úspěšné turné po Německu, Rakousku, Itálii a Švýcarsku.

Pražský tisk připomněl nedožití devadesátiny herce Zdeňka Štěpánka (1896 - 1968). Dle očekávání se nikdo nezminil o tom, že jeho syn pracuje pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa.

Mezi exilovými časopisy, které uvítaly vznik naší Panoramy, je také profesionálně velmi dobře dělaný Klub z Vídně. V obsáhlejší informaci se mj. říká, že obsah Panoramy je "díky počtu přispěvatelů, který v Rakousku můžeme závidět, zajímavý a pestrý". Klub užívá výrazu "nadšený", když mluví o ohlasu našeho časopisu, a dále sděluje, že "spolupráce s novým měsíčníkem je obdivuhodná".

Filmový smích Vlasty Buriana, odrovnaného kdysi novými mocipány pro obvinění z kolaborace s Němci, byl tématem setkání filmových pracovníků v Rychnově. Promítaly se i ukázky ze soukromých sbírek, které dosud nikdo neviděl.

Sérii 55 koncertů, která skončí před Vánoci, se pařížské publikum seznámí s českou hudební tvorbou a českými interpretačními umělci.

Čs. výtvarnice J. Viková získala zlatou medaili na bienále /nebo jak říká Vasil Bilak: "beniále"/ umělecké keramiky ve francouzském Limoges.

Jiří Štěpnička, jehož matka herečka Jiřina Štěpničková kdysi po neúspěšném pokusu o útěk na Západ pobyla dlouhá léta v kriminálu, bez rozpaků přijal hlavní roli v pětidílném seriálu "Klement Gottwald" /režisér E. Sokolovský/, který záhy vychutnají diváci Čs. televize.

Studio J. Trnky v Praze natáčí loutkový film Lakomé Barka, v němž je jako doprovod užit hlas J. Wericha z desek Supraphonu.

"Smrt krásných srnců" - film podle povídky Oty Pavla připravuje režisér K. Kachyňa.

Ve čtvrtém ročníku Mezinárodních dnů smyčcových kvartet, které se tentokrát konaly v rakouském Salcburku, ve velké konkurenci zvítězilo Stamicovo kvarteto /E. Matoušek, J. Kekula, J. Pěruška a V. Leixner/.

V Brně byl položen základní kámen nového areálu Divadla na provázku.

Titul "národního umělce" se v Československu uděluje významným i méně významným /někdy i zcela nevýznamným/ osobnostem, které vyhovují i politickým kritériím: nejmladším nositelem titulu je člen opery Slovenského národního divadla P. Dvorský, kterému je pětatřicet.

Nedožitých osmdesátin Jaroslava Ježka se v Československu vzpomínalo i oficiálně bez ohledu na pokračující represálie proti Jazzové sekci.

Filmové studio ve Zlíně /Gottwaldov/ od roku 1945 připravilo na 2000 titulů, z toho 100 hraných a 600 animovaných filmů. Se studiem jsou spjata především jména tvůrců H. Týrlové a K. Zemana.

Jedním z měst, která se v Československu nechala zpustnout neuvěřitelným způsobem, byl i Český Krumlov. Poté, co západní TV stanice svého času přinesly otčesný dokument, se přistoupilo k postupné nápravě škod. Práce začaly roku 1970 a dosud si vyžádaly 150 mil. korun.

Na dvouměsíčním zájezdu do USA a Kanady je Slovenský komorní orchestr pod vedením B. Warchala.

Novými sólisty pražského ND jsou ing. J. Markvart, který pěveckou kariéru začal před pouhými dvěma roky /do té doby pracoval jako chemik/, dále Š. Margita, Z. Harvánek a L. Zahutová.

PŘEDPLATNÉ

ZDE OODSTŘIHOUT

panorama

35 Massey St., DONCASTER,
Vic. 3108, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii

12 měsíců..... \$ 20.00

24 měsíců..... \$ 40.00

do zámoří

loď

12 měsíců..... \$ U.S. 18.00

letecky

12 měsíců..... \$ U.S. 22.00

/předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji dopravujeme časopis letecky bez leteckého příplatku, tedy jen za cenu loďní pošty/

Předplácím si časopis PANORAMA na 12 / 24 měsíců /nebo dle se škrtněte/.

Jméno a adresa /prosíme čitelně.....

Podpis, datum.....

ZA VELKOU LOUŽÍ

Ve chvílích, kdy dostáváte do ruky toto číslo *Panorámy*, by bývalý dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování Robert ŽALLMANN měl již být na cestě do Evropy, kde se bude připravovat na další ze série profesionálních závodů, které se v době od prosince do dubna uskuteční v USA. Jaký je hlavní rozdíl mezi závody v Austrálii a Americe? "Jde pořád o stejnou sérii," řekl nám Robin těsně před odjezdem, "avšak zatímco tady v Austrálii se závodí zpravidla účastní kolem 40 lidí, z toho 5 či 6 opravdu dobrých, v USA bude na startu vždy kolem 80 závodníků, z toho 50 až 60 špičkových." Bude to tedy tvrdý chleba a je na nás, když už nic jiného, abychom Robinovi aspoň drželi palce. Požádal nás také, abychom tlumočili jeho poděkování všem krajanům v Austrálii, kteří mu v začátcích ochotně podali pomocnou ruku, jmenovitě pak F. Vánovi, P. Jindrovi, J. Blahovcovi, manželům Warrenovým a P. Peithnerovi. Děkuje i všem čtenářům *Panorámy* za projevený zájem a slibuje, že o svých zážitcích za velkou louží je bude informovat.

Ujel ke klokanům

Austrálie, zdá se, začíná být velmi atraktivní pro špičkové čs. sportovce, kteří se rozhodli dát sbohem systému přepolitizované tělovýchovy. Na přelomu září a října tak na nejmladší kontinent dorazil cyklista Květoslav Palov, 23, původem z Brna, jinak důstojník čs. armády. Jak odchází cyklista do světa? Zřejmě dost nalahko: Palov měl na jednom rameni tašku a na druhém samozřejmě kolo. Jeho cesta do Austrálie je výsledkem dvouleté tajné korespondence s masérem australského národního týmu Mike Kewleyem - až posléze 3. června letošního roku Květoslav opustil čs. reprezentaci při zájezdu do Itálie, přesunul se do Záp. Německa, kde pak už musel jen čekat, jak australské úřady vyřídí jeho žádost. Vše tedy dopadlo dobře a jedině, čeho špičkový světový cyklista nyní lituje, je podle jeho slov při příjezdu skutečnost, že v Československu zanechal svou matku. Doufá ovšem, že se s ní jednou setká v Austrálii.

Pomozte nám dál zlepšit PANORÁMU! Využijte druhou stranu předplatního lístku k vyjádření názoru, co v časopisu chcete mít / např. reportáže, povídky, rozhovory se zajímavými lidmi, kriminální případy, pohledy do zákulisí věcí v Československu, drobné zprávy atd. - co Vás napadne/. Můžete připsat i jakýkoli jiný vzkaz redakci. JSME TU PRO VÁS!

BĚCHOVICE - 90

"Běchovice" jsou nejstarším evropským atletickým závodem a i ve světovém měřítku se délkou tradice s nimi může rovnat pouze "Bostonský maratón". Jejich zdroj oznámil Pražský ilustrovaný kurýr 2. května 1897 jako "silniční mistrovství Čech na 10 kilometrů. K prvnímu ročníku se přihlásilo pouze 8 borců, z nichž dva si nakonec vše ještě rozmysleli - patrně si prohlédli trať a dech jim vyrazil pohled na hrdlořezský kopec těsně před cílem, který je dodneska jakýmsi testem "who's who". Vítězem se tehdy stal Plzeňák Jakub Wolf, startující ovšem za Spartu, který si později odnesl vavříny i ve druhém a třetím ročníku. Velký favorit Ferdinand Hron, mistr Uher, při prvních "Běchovicích" statečně zápolil se žaludeční nevolností, nevzdal, doslova se dopotácel až k cíli, neměl však už sil, aby jím prošel... Čas J. Wolfa tehdy byl 39:03. Vítěz letošního jubilejního - devadesátého - ročníku Lubomír Tesáček z Dukly Praha doběhl za 29:18, přičemž tentokrát byla trať asi o 100 metrů delší kvůli stavbě nadjezdu. V různých kategoriích se postavilo na start 3651 účastníků, 16 žen se přiznalo k věku nad 45 let, k věku nad 70 let se s hrdostí hlásilo 21 mužů. Letošním prvenstvím Tesáček vytvořil jedinečný a asi těžko překonatelný rekord - zvítězil už popáté za sebou, což se zatím v historii nikomu nepodařilo!

I. ČS. HOKEJOVÁ LIGA:

1. kolo: Plzeň - Jihlava 5-3, Trenčín-Pardubice 2-2, Slovan - Košice 3-6, Sparta - Č. Budějovice 4-0, Vítkovice - Brno 1-1, Gottwaldov - Litvínov 5-1.
 2. kolo: Košice - Sparta 1-1, Plzeň - Gottwaldov 3-2, Pardubice - Vítkovice 4-2, Litvínov - Trenčín 2-5, Brno - Slovan 0-3, Jihlava - Č. Budějovice 5-2.
 3. kolo: Trenčín - Plzeň 4-2, Sparta - Brno 4-4, Č. Budějovice - Košice 2-2, Gottwaldov - Jihlava 2-3, Slovan - Pardubice 2-10 //, Vítkovice - Litvínov 3-0.
 4. kolo: Pardubice - Sparta 3-1, Jihlava - Košice 2-2, Plzeň - Vítkovice 2-5, Gottwaldov - Trenčín 3-3, Litvínov - Slovan 2-6, Brno - Č. Budějovice 1-3.
 5. kolo: Č. Budějovice - Pardubice 1-6, Košice - Brno 4-2, Trenčín - Jihlava 1-3, Vítkovice - Gottwaldov 3-5, Slovan - Plzeň 6-5, Sparta - Litvínov 5-4.
 6. kolo: Plzeň - Sparta 4-4, Pardubice - Košice 6-1, Trenčín - Vítkovice 7-1, Jihlava - Brno 8-3, Litvínov - Budějovice 4-3, Gottwaldov - Slovan 3-2.
 7. kolo: Sparta - Gottwaldov 3-4, Vítkovice - Jihlava 1-1, Košice - Litvínov 6-3, Brno - Pardubice 3-7, Č. Budějovice - Plzeň 4-1, Slovan - Trenčín 3-2.
 8. kolo: Vítkovice - Slovan 8-1, Trenčín - Sparta 1-7, Plzeň - Košice 3-2, Gottwaldov - Budějovice 2-2, Litvínov - Brno 3-4, Jihlava - Pardubice: odloženo.
 9. kolo: Pardubice - Litvínov 4-3, Sparta - Vítkovice 2-6, Košice - Gottwaldov 4-1, Budějovice - Trenčín 5-0, Bratislava - Jihlava 4-3, Brno - Plzeň 3-2.
- Po 9 kolech: 1. Pardubice 15, 2. Košice 11, 3. Jihlava 10..... 11. Brno 6, 12. Litvínov 2.

Jozef Adamec býval dobrým fotbalistou, ale... Kdysi zřekoval redaktora Svobodného slova K. Staňka hned po vykročení z letadla, byl z toho soud, který Adamec samozřejmě prohrál. Trochu příliš temperamentní je i jako trenér: potrestán zákazem vedení mužstva na jeden měsíc a pokutou 500 korun za chování při utkání B. Bystrice s Chebem.

Třicetiletý východoněmecký horolezec zahynul při výstupu v Malé Studené dolině ve Vysokých Tatrách, když se zřítíl 30 metrů poté, co se s ním utrhla skála.

1. ČS. FOTBALOVÁ LIGA:

6. kolo: Bohemians - Cheb 7-0, Sparta - Žilina 5-1, Nitra - Plzeň 3-0, Trnava - Ostrava 1-0, Prešov - Budějovice 4-0, B. Bystrica - Slavia 1-3, Vítkovice - D. Streda 2-0, Olomouc - Dukla 1-0.

7. kolo: Prešov - Sparta 0-1, D. Streda - Bohemians 1-1, Cheb - B. Bystrica 1-1, Ostrava - Olomouc 3-0, Č. Budějovice - Plzeň 1-0, Slavia - Trnava 1-1, Dukla - Nitra 0-1, Žilina - Vítkovice 2-0.

8. kolo: Sparta - Budějovice 3-0, B. Bystrica - D. Streda 1-1, Trnava - Cheb 2-1, Nitra - Ostrava 2-2, Bohemians - Žilina 2-0, Olomouc - Slavia 3-0, Vítkovice - Prešov 3-0, Plzeň - Dukla 1-1.

Po 8. kolech: 1. Sparta 14, 2. Bohemians 12, 3. Ostrava 9..... 15. Prešov 5, 16. Dukla 4.

V Sydney hraný Swan Premium Open, při němž létalo ve vzduchu půl miliónu dolarů, se stal kofistí Borise Beckera, který ve finále porazil Ivana Lendl. Becker, zdá se, tvrdě nastupuje k útoku na světové prvenství, i když z osmi vzájemných střetnutí zatím 5 vyhrál Lendl. Po utkání Becker řekl, že Lendla stále považuje za nejlepšího tenistu světa, ale... Lendl označil porážku za bolestivou, ovšem za žádnou tragédii vzhledem ke své momentální kondici. Kdyby hrál výborně a prohrál, pak by to byla katastrofa - řekl.

Valencio z JZD Velké Karlovice s amatérem Karlem Zajkem se překvapivě stal vítězem 96. ročníku Velké pardubické. Druhý skončil Gvardějsk /Kasajev/, třetí Malba /Beránek/.

SETKÁNÍ

S.A.

Rozhlasové sdružení BiC /Broadcasters in Czech/ v Adelaide pořádá v neděli 16. listopadu piknik - začátek v poledne v Rymill parku a k dostání bude široký výběr jídel a pití, které si návštěvníci přinesou nebo vyloží od jiných. Posluchači nebudou muset poslouchat, ale mohou sami sebe nechat slyšet. Atrakcí bude miniaturní trezor pro případné finanční příspěvky na české vysílání. Chudým krajanům, kteří by rádi přispěli, ale nemají na to, budou na místě poskytnuty bezúročné půjčky. Další zvláštnost: domluveno s p. Keatingem, že nabídnou-li vám někdo na pikniku českého rádia cigarety, nebude za to muset platit Fringe Benefit Tax! Za hezkého počasí se piknik koná u jezírka, v případě deštivého počasí přímo v jezírku! /kov/

Vic.

Na nedávné valné hromadě členové Sokola Melbourne zvolili výbor na období 1986-87: br. Schoenpflug /starosta/, br. Janeček /místostarosta/, dále sestry Dubová, Richtrová a Košková, bratři Haramul, Pospíchal, Wolf, Čapek, Dohnal, Baťa, Tůma, Dub, Vaněk, Brežný, Spicl a Vozábal. Mimořádnými členy výboru jsou sestry Tůmová, Skálová, Růžicová, Schoenpflugová, Sadílková a Culková, dále bratři Sosonovec, Truhlář, Gráf, Koch, Petrán, Šuma, Soukup. Všem přejeme hodně úspěchů, dobré zdraví a pevné nervy.

Nově přichozím: v melbournské sokolovně si můžete zavídit každé pondělí přesně !!!/ od 7 hodin večer /adresa: 497-499 Queensberry St., Nth. Melbourne/, a to muži na dřevě pod vedením Standy, ženy pak při hude

Dán Gundersen vyhrál 38. ročník plochodrážní Zlaté přílby Československa v Pardubicích. Nejlepší Čechoslovák - Vandírek - byl až sedmý. Při Memoriálu L. Tomička na klasické ploché dráze triumfoval Australan Baker.

Československo - Finsko 3-0 /2-0/, první střetnutí čs. fotbalové reprezentace v kvalifikaci pro mistrovství Evropy. Hráno v Brně, slušný výkon. Branky 38. Janečka, 43. Knoflíček, 67. Kulů. Diváků 28,000.

Mistrem Československa v autokrosu se stal K. Havel na voze Porsche, který je i letošním mistrem Evropy.

Dva čs. horolezci - J. Rakoncaj a P. Božík - v rozmezí jednoho měsíce nezávisle na sobě stanuli na vrcholu K-2 Čogori v Himalájích, druhé nejvyšší hory světa /8611 metrů nad mořem/. Oba byli členy cizích expedic - Rakoncaj italské a Božík polské.

Moskevské sdělovací prostředky přiznávají, že v sovětském sportu to leckde silně vrže. Pod palbou kritiky jsou zejména běžci, házenkáři, košíkáři, vodní pólisté, vzpěrači, plavci, bruslaři a veslaři. "Vytrácíme se potichu a bez halasu ze světové scény...", napsala Komsomolská pravda. Snad nezůstane jenom u sportu...

DAVIS CUP, semifinále: Československo - Švédsko 1-4, když jediný čs. bod uhráli Mečíř se Šmídem ve čtyřhře. Ve dvouhře Mečíř a Šrejber prohráli, co se dalo. Ve druhém semifinále Austrálie porazila USA 3-1, když poslední dvouhra se nehrála. Finále DC Austrálie - Švédsko tedy uvidí Melbourne ve druhé polovině prosince.

za střídavého vedení Jany a Pavly. Plánuje se i cvičení pro děti. Návrhy na zlepšení činnosti Sokola vítány!

Další akce v melbournské sokolovně:

Nácvik "české taneční besedy" - inf. br. L. Čapek /211-100 Karate - každý čtvrtek od 7.30 - inf. u br. Wolfa /878-0483 nebo br. Bati /468-2468/.

Kolová a krasojízda - inf. bratři Sosonovec /870-6489/, Truhlář /741-5468/ a Pospíchal /435-38-95/.

Nohejbal - na jiném místě - inf. br. Tůma /578-4185/.

Sokol Melbourne pořádá MAŠKARNÍ ZÁBAVU dne 8. listopadu v 7.30 večer. Hraje oblíbené Studio 4. Vstupné, do něhož je zahrnuta dobrá večeře, je \$ 15, masky a penzisté \$ 10. Objednávky vstupenek u bratřů Schoenpflug /544-3008/, Haramula /583-6921/ a Čapka /211-1002/.

Plně obsazený sál překvapil opozdilce, kteří přišli v sobotu 18. 10. na diskotéku do Sokolského nár. domu v Melbourne. Podobný úspěch měl i další hudební pořad o týden později, jehož tématem byla swingová hudba, a to nejen z gramodesek, ale i v podání jednorázově založeného The Original All Stars Jazz Band. Akce pořádá hudební studio Saturn, vydavatelství Iron Curtain Records a redakce Panorámy ve spolupráci s polskými přáteli. Dne 15. listopadu - opět třetí sobotu v měsíci - se koná Jam Session, na kterém jsou vítáni všichni muzikanti /samozřejmě s nástroji!/, tradiční návštěvníci i noví zájemci. Zač. 8 hod. večer. Ve stejnou dobu 29. listopadu je připraven program k tradičnímu polskému svátku "Andřejky", obdobě naší oslavě Josefa. Série večerů vyvrcholí 20. prosince předvánočním pořadem. /dg/

Záhada "nevítaných přistěhovalců na pátém světadílu" objasněna názorně pro ty, kdo navštívili přednášku dr. M. Ondráška, kterou uspořádala melbournská SVU: šlo o bůvolu a další zvířata dovezená do Austrálie, kde zdivočela ... nu a chovají se podle toho.

Z dopisů ★★★★★

Bylo už na čase, aby někdo něco rozjel... Syn bude maturovat z češtiny, vášnivý čtenář, Panoráma se mu líbí - jen prý hlavně, aby se "neblblo" s hádkami a napadáváním jeden druhého, ať je to kus dobrého čtení... Spoustu věcí nechápe - narodil se tady - T. G. Masaryk, Beneš, celá první republika atd. jsou pro něho jen slova, je potřeba podchytit také tuto generaci, která se narodila už tady a učí se česky... Nebo se stane, že další generace nejen že nebude umět česky, ale všechny spolky se rozpadnou pro totální nezájem - a spoléhat na další příliv české krve? Držíme vám palce...

T. KUCERA, Vic.

V posledním čísle Panorámy mě zamrzela poznámka o zahynulé čs. horolezecké výpravě v Peru... Zemětřesení s lavinou, valící se skoro 30 km i přes městečko Yungay s 20,000 obyvateli, nemohl nikdo předvídat... Proč to píšete? Několik účastníků této výpravy z Jičína byli moji dobří přátelé a zkušení horolezci... Mimo chodem, když jsme před časem putovali po Andách, v místě, kde zahynuli, jsme našli pamětní desku se španělských i českým textem! Indiáni z okolních vesnic si dodnes Čechoslováky dobře pamatují. Jediné místo v Andách, kde prostí lidé vůbec vědí o existenci nějakého Československa.

J. HAVRÁNEK, Vic.

Jsem nadšený /bývalý/ stavitel modelů historických lodí, jenže tady v Austrálii pravděpodobně takové plánky nejsou. Nemohu najít nikoho, kdo se o tento koníček zajímá, ale obchod, kde se takové plánky prodávají, třeba Santa Maria, Victoria, Bounty apod. Dostanou se koupit v Německu a ve Francii, jenže neznám adresu...

J. TOKAR, S.A.

Podle vaší korespondence s vládními úřady se zdá, že se budete zajímat o legální a etickou stránku tzv. úpravy vztahu k Čs. republice. Myslím si, že jediné možné řešení je takové, jako je v USA - automatická ztráta čs. občanství při nabytí australského. To je podle mého názoru jediný možný způsob z hlediska mezinárodního práva - a také jediné řešení, které mi není proti srsti z morálního hlediska.

V. HANUS, N.S.W.

Děláte to hezky!!!!

Redakce REPORTÉRA, Švýc.

Přeji vám, abyste ve své práci vytrvali.

Jožka PEJSKAR, USA

Pozn. red.: J. Pejskar, dlouholetý redaktor Svob. Evropy, nedávno vydal v Konfrontaci nesmírně vzácnou publikaci "Poslední pošta", jež je "památníkem na zemřelé čs. exulanty". Neocenitelný přínos historií čs. exilu!

MALOVÁNÍ NEBO RESTAUROVÁNÍ

VAŠICH DOMŮ V MELBOURNE
ODBOŘNĚ PŘEVEDE

PETR PEITHNER

Telefon: /03/ 882-6356

OZNAMOVATEL

Pátý díl televizního seriálu "Nemocnice na kraji města" by si rád přetočil na video náš čtenář, který vzhledem ke zdravotním problémům je odkázán na televizi jako jediný zdroj rozptýlení. Můžete-li mu pomoci, dejte nám laskavě vědět do redakce.

HLEDÁME SE

Alex PALEČEK odešel z Československa po druhé světové válce a dost možná je někde v Austrálii, na Novém Zélandu či jinde v okolí. Hledá ho Josef Jochman z Brna, který s ním prožil těžké chvíle nuceného pracovního nasazení v Německu. Víte-li něco o osudech p. Palečka, spojte se laskavě s naší redakcí.

OPTICKÝ ZÁVOD

L&G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

ŘIDIČI PRO TAXI

na plný či částečný úvazek
nebo práci o víkendech!

Je-li Vám nejméně 21 let a máte-li neomezený řidičský průkaz státu Victoria /Full Victorian Drivers Licence/ a tříletou řidičskou zkušenost v Austrálii /a jste-li schopni číst a psát anglicky/

spojte se osobně s

TAXI STAFFING SERVICE
75 MURPHY ST., RICHMOND
TEL.: /03/ 429-5244

Kancelář otevřena 7 dnů v týdnu od 6 do 18 hodin.

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
→ a všech druhů masa! ←

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.

Již od \$1,350

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich
příbuzných!

Nabízíme cesty do Evropy a zpět již od 1,120 dolarů...

...a další cenově výhodné letenky do celého světa zařídí

Jiří SEDLAČEK.

BOHEMIA

TRAVEL SERVICE (VIC.)

1 Willurah St., FOREST HILL, Vic. 3131
Tel.: /03/ 878-8984